

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38.—Cholon

TÉLÉPHONE N° 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiệu như sau này:

1.—Kiêm-sắc-bổ-huôn (Trị bệnh đờn ông suy nhược) Mỗi ve giá	2\$ 00
2.—Phụ-khoa Kim-phụng-huôn (Đờn bà huyết hư khí suy) Mỗi hộp 2 huôn giá.	1 00
3.—Hóa-dâm-chỉ-khái (Trị bệnh ho) Mỗi gói giá	0 15
4.—Nhi khoa căng-cơ-tăng (Trị bệnh con nit) Mỗi gói giá	0 25
5.—Thần hiệu phát-lãnh-láng (Trị chứng nóng lạnh) Mỗi gói giá.	0 16
6.—Bánh cam-tích (Trị bệnh cam tích) Mỗi gói 10 bánh giá.	0 19
7.—Sru-độc-linh-dược (Trị bệnh hoa liễu) Mỗi ve thuốc nước và thuốc huôn giá	3 00
8.—Thần hiệu nhân-dược-thủy (Trị bệnh con mắt) Mỗi ve giá.	1 00
9.—Thanh-tạng-huôn (Thuốc xổ) Mỗi ve giá	0 40
10.—Phong thấp cao dược (Thuốc dân trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá.	0 20
11.—Sanh-phát-bá-thảo-giư (Thuốc nước xức cho nước lóa) Mỗi ve giá	0 30
12.—Bạch-trước-cao (Trị các chứng bệnh đau lỵ) Mỗi ve giá	0 60
13.—Bạt độc dược cao, (Trị bệnh Ung-thư ung-huyệt, ghê chổe) Mỗi ve giá	0 30
14.—Trần-châu phân (Trị bệnh phỏng lữa phỏng nước sôi) Mỗi gói giá	0 35
15.—Tê sanh dược thủy (Trị các chứng bệnh ốm mẻo, chổi nước và thời-khí) Mỗi hộp giá.	0 10
16.—Bạch tợ giư (Dầu bạch hà) Ve nhỏ giá 0 \$ 25, ve lớn.	0 40
17.—Tiếng dược cao (Trị bệnh lác) Mỗi thò giá	0 20
18.—Châu phách sanh cơ tăng (Trị các thứ ghê đợc) Mỗi ve giá.	0 20
19.—Ngoại khoa trừ độc thủy (Thuốc nước để rửa các thứ ghê đợc) Mỗi ve giá.	0 20
20.—Nha thông dược thủy (Trị bệnh đau răng) Mỗi ve giá.	0 20
21.—Vạn ứng như phát trà, (Trị bệnh cảm) Mỗi gói giá.	0 08
22.—Vi-tê-sanh trật đá huôn, (Hoặc té cây, hoặc ném đợc) Mỗi hộp giá.	0 50
23.—Dầu Essence de Menthe hiệu Nhị-thiên-Đường. Mỗi ve giá.	0 25
24.—Vạn ứng phát đợc (Trị bệnh nhưét đầu đau bụng tức ngực) Mỗi gói giá.	0 10
25.—Dầu đầu khâu (Nhưét đầu nóng lạnh số muối) Mỗi ve giá.	0 10
26.—Bông gòn thuốc (Để bó vết ghê) Mỗi gói là.	0 20
27.—Mộng-tiên-trà (Trà bổ dưỡng) Giá mỗi gói là.	1 50

Bổn-đường hằng năm giữ một lợng cứu thê tở nhân, cho nên chẳng nài hao tốn bạc ngàn mà in ra mấy cuốn Dược tánh phục pháp (chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kĩ lưỡng) để dành mà cho thân-chủ; nếu vị nào có gờ thờ xin, thì Bổn-đường lập tức gờ liền chẳng hề sai sót.

Saigon, Imp. Commerciale C. ARDIN ET FILS.

Tirage: 1.500 exemplaires

Le Directeur-Gérant NGUYỄN-CHÁNH-SÁT

Ng. ch. Sat

NÔNG-CO MIN-ĐAM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISANT LE JEUDI

17e ANNÉE

NĂM THỨ 17

Ngày 19 Decembre 1918

農 賈 茗 談

Số 93

Ngày 13 tháng 11
m. 1. 1. 1. 1. 1. 1.

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

<p>ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỜ ĐỒNG-ĐƯƠNG</p> <p>Một năm..... 5 \$ 00 Sáu tháng..... 3 00 Mỗi số..... 0 10</p> <p>ABONNEMENTS France et Colonies</p> <p>Un an..... 20fr.00 Six mois..... 12 00</p> <p>Les abonnements sont payables d'avance</p>	<p>Chủ nhân:</p> <p>F. CANAVAGGIO</p> <p>Tổng-lý, kiêm Chánh-chủ-bút:</p> <p>Nguyễn-chánh-Sát</p> <p>Mai-biểu:</p> <p>Đặng-thúc-Liêng. — Nguyễn-viên-Kiểu</p>	<p>PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES</p> <p>La ligne de 0=065 de large... 1 \$ 50 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre suivant les caractères employés. Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p>RAO BÁO Những lời rao báo về việc thương mại, xin gờ thờ, hoặc dân tại Bổn-quản má (thương ngữ).</p>
--	---	---

Direction, Rédaction et Administration: 157, rue Catinat. — SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đóng giùm tiền trước

MỤC LỤC

1. Quan Toàn-quyền bị thích khách.	12. Cuộc hát của Namkỳ công-bảo hội tại Sadec và Vinblong.
2. Bổn-quản cáo bạch.	13. Lễ mừng Đại-pháp và Đồng-minh toàn thắng tại Cailay.
3. Lý tài dư luận.	14. Tô lông cảm tạ
4. Nỗi mừng biết lấy chi cân.	15. Khó chí mà nhĩ không ra.
5. Tô châu-tri	16. Cuộc xô số.
6. Chánh-phủ bang ơn	17. Có giáo dục mới thành nhưn tử.
7. Âu-châu chiến cuộc.	18. Gương phong tục.
8. Giá lúa giá bạc.	19. Tụy-kiểu.
9. Cuộc hát chánh-luân-bang	20. Thú-giang-hố.
10. Thế giới tân văn.	
11. Lời rao thi Thông-ngôn dây thép.	

房藥大堂天二 NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

TIỆM LỚN TẠI QUẬN ĐÔNG TỈNH THÀNH. - MỘT TIỆM TRONG NAM-KỶ

Ở tại đường Canton, số 38, Chợ-lớn. - Téléphone N° 358

PHỤ-KHOA KIM-PHUNG HUÂN

Phẩm mà đôn-bà khác hơn đôn-ông thì chỉ có 2 điều: 1° đường-kinh, 2° sanh-đế mà thôi. Nếu bà muốn sanh con thì trước hết phải lo cho đường-kinh đều đặn. Nếu đường-kinh chẳng đều thì khó mà có thai cho được, lý là phần nhiều, gốc bởi ngoại-cảm, lục-dâm, hoặc tại lo, rầu, buồn-bực, ưu-huật trong lòng, làm cho khí huyết hao mòn, sanh nhiều chứng bệnh, đều cũng do nơi đường-kinh không đều mà ra.

Tiệm tôi đây, từ ngày dựng phương thuốc mẫu-nhiệm của ông Tô truyền lại đến nay, hằng gìn lòng cứu giúp cho đời, lựa những thuốc tốt, gia công chế ra mà làm hướm để trị cho các chứng bệnh đôn-bà đều dùng đều hết.

- Còn như bình thời mà thường uống thuốc này, thì khí huyết đầy đủ, chẳng hề sanh bệnh, mà ròi sanh con dễ cháu cũng nhiều, chỉ như đôn-bà có thai mà uống thuốc này, thì lại đứng an thai bền vững, chứng sanh con ra đặng mạnh mẽ nữa, lý là một phương thuốc rất hay, để trị các chứng bệnh đôn-bà hiệu nghiệm như thần đó.
- Chỉ trị các chứng bệnh sau này:
1. Đường-kinh hoặc trễ, hoặc sớm, hoặc ít, hoặc nhiều;
  2. Bạch-đái, Bạch-đâm, ra huyết không dứt;
  3. Đường-kinh hoặc vàng đục, hoặc đen bầm;
  4. Khí huyết đều hư, đường-kinh không có;
  5. Hoặc đường-kinh ra nhiều quá, như muốn làm bông;
  6. Đường-kinh đi nghịch, sanh ra thể huyết, trong bụng thì đau;
  7. Phần thì chẳng yên, xây-xâm một mảy, ăn uống không tiêu;
  8. Đau lưng, mỏi gối, vàng mắt, óm gáy;
  9. Thai động chẳng yên, trong bụng đau hoai hoai thì ở huyết mà đau, hoặc ỉn-bào không ra.
- Được phép mỗi ngày phải uống 1 hướm, uống

với nước trà. Còn đôn-bà dễ thì phải dùng nước sôi con nít mà uống với thuốc.

CỬ LIN: Những đốm hồng-sắc, lạnh lẽo, cũng là đốm rong-nướng nóng này, độc-dịch chẳng nên dùng.

Mỗi hộp 3 hướm, giá là..... 1 \$ 00

Tổ sanh được thảy

Hiện nay đời Y-học phát minh, cho nên nghề Y-thuật đã nghiệm cứu càng ngày càng tinh hơn nữa, nhưng mà đời càng tân hoá chứng nào, bệnh lại càng sanh nhiều chứng lạ lùng chừng này, cho nên phải làm thuốc cũ g phải thay cơ mà chế luyện thì mới thích hợp thời nghi. Nay Đôn-đường có chế một thứ thuốc nước này rất hay thần hiệu chủ trị các chứng kể ra sau này:

- Vết các chứng ban,
- Bốn mửa cảm mạo,
- Nóng lạnh nhức đầu,
- Thời chứng dịch hạch,
- Hoạt loạn mửa tả,
- Đau bụng sinh bụng,
- Trùng phong trùng đám,
- Đốt tinh nhờn sự,
- Cảm gió sanh ho,
- Kiệt máu kiệt đám,
- Nhiệt mồi căng mình,
- Tinh thần bất hoà,
- Trùng thứ phát nóng,
- Thủy thổ bất phục,
- Vị chẳng tiêu hoá,
- Đi gào đại sống,
- Sơn phong chanh rớt,
- Đa ngứa nổi cần.

CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần uống nửa hướm, bệnh nặng phải uống nhiều hướm. Con nít mỗi lần uống từ 15 giọt đến 30 giọt. - Con nít chưa đầy 6 tháng

uống 6 giọt, uống với nước trà, cứ nửa giờ thì uống một lần, trong uống n. oài thoa, rất nên công hiệu.

Mỗi ve giá là..... 0 \$ 10

Mỗi 10 ve..... 0 90

Nhị-khoa-công-cơ-táng

Chỉ trị con nít cấp mạng kinh phong, cũng các chứng bệnh của con nít kể ra sau này: Cảm mạo phong hàn, mồm nóng, mặt đỏ, đăm ngàn chẹn con mắt lác liến, hoặc trợn trắng, cứng rắng, cứng hàm, bắt đinh nhọn sự, miệng mũi trướng khí, trong ruột đau thối, hơi thở khô khè mà làm ra ho, hoặc khò khè đêm và giết tay giết chân, đường đại huật bón, hoặc miệng mồm khô khan lại hay khác nước, ấy là chứng CAP-KINH PHONG phải dùng nước trà mà uống với thuốc tán này.

Còn như thoát nóng, thoát lạnh, bệ mửa, khí ỷ rút tay, rút chân, da mặt xanh, vàng mét, óm gáy khô khè, ọc sữa, ăn uống chẳng đặng, khạc ó nước mắt, đêm ngủ con mắt không nhắm, đường đại đường tiêu không tốt, tay chân lạnh ngắt, rết lâu chẳng hết, ấy là chứng MẠNG-KINH-PHONG, phải dùng nước gạo rang mà uống với thuốc tán này lập tức thấy hiệu nghiệm.

Cách dùng: Con nít trong tháng tới 3 tháng uống mỗi ngày 1 gói phân làm 2 lần. Từ 4 tháng tới 12 tháng mỗi ngày uống 1 gói. Từ 1 tuổi đến 15 tuổi mỗi ngày uống 2 lần, mỗi lần 1 gói. Con nít từ ngày thường muốn nó ăn chơi thì mỗi ngày cho nó uống nửa gói, uống với nước trà thì trẻ đặng các chứng bệnh và mạnh mẽ trong mình.

Mỗi gói giá là..... 0 \$ 25

Bạch trước cao

Thuốc này để trị các bệnh lậu, hoặc đái gắt, lậu mủ, hoặc trắng hoặc vàng, hoặc lậu ké, lậu huyết, chảy ra đấm để cứ theo phép mà dùng thì hết, lại trị được các chứng bệnh khác.

Trong mỗi hộp đều có chỉ cách dùng.

Mỗi hộp giá là..... 0 \$ 25

LỤC-TỈNH-KHÁCH-LẦU

Số 84-92, đường Espagne SAIGON

Tiệm Lục-tỉnh-khách-lầu, có phòng ngủ rộng rãi, sạch sẽ và mát mẻ vô cùng; ở tại góc chợ mới Saigon, đường Espagne, số 84-92.

Uà ngộ quá hé!

Tại đường Amiral Courbet, số nhà 38, có tiệm mua bán giấy cầm-đỡ và có bán vàng gò, vàng huỳnh, vàng đầu, cũng có bán bàn ghế, bàn cây cầm-lai đồ làm trên Lái-thiệu, thiết đồ nhà này bán trau đời tốt và thấy muốn ngó, nên xin mấy bà, mấy cô, và mấy ông, mấy thầy thưa khi trời chiều gió mát, nên đi ngán tiệm ghé đó xem chơi, môn chi vừa ý nên mua mà dùng còn hơn là đồ của khách-trú mau hư mau cũ mà lại mắc hơn đồ mình, xin đôn-bang xét kỹ.

QUYNH-MỸ NGUYEN-NGOC-CU'

Số 20, đường Amiral-Courbet (CHỢ BẾN THÀNH MỚI SAIGON)

Gạo, thảo, nước-mắm, tâm, cảm, trà-hột, trà-tàn, thuốc bát công các vật dùng khác.

Nước mắm Phú-quốc ngon thượng hạng

Tiệm này bán ròng nước-mắm ở tỉnh Bình-ti-ậu; không bán nước-mắm làm tại đây. Mua vật chi, hoặc sai đến hàng phố, gửi giấy, thì có kẻ đem đến nhà chẳng sai. Nay tôi lại có dọn chỗ ăn chỗ nghỉ sạch sẽ từ tể. Muốn dùng cơm từ bữa ăn, hay là muốn dùng cơm tháng cũng đặng. Lại có ở ở nghỉ ngơi thông thả xin chư ông ghé hơi một phen thì sẽ rõ.

Mỗi gói giá là..... 0 \$ 25

Tiệm khắc con dấu

Kính tỏ cùng Quý-khách đợng rõ: Tiệm tôi khắc con dấu đồng, cao-su và bằng đá cẩm-thạch để n. o, vân vân... Giá rẻ đồ tốt mà làm mau, nếu quý-khách ai muốn dùng kiểu nào, xin gửi thư lại tiệm tôi lấy Catalogue lựa kiểu mà dùng, thì tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý.

TRẦN-DUY-BINH Graveur 89, Rue Catinat, 89. - Saigon

Thuốc Cam-tích này tại tiệm NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG ở tại đường Canton số 38 Chợ-lớn có bán, hay lập; liệt-vị có con mà bị bệnh Cam-tích cũng nên gửi đến đó mua về cho nó ăn thì thấy hiệu nghiệm liền.

GIA { Mỗi gói 10 bánh... 0 \$ 10
Mỗi hộp 100 bánh.. 0 90

TIỆM

Trương-văn-Hanh

SADEC

Bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lãnh thấp mượn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, lễ, kỵ-yên, tân-gia, hạ-thọ.

Khẩn đôn bằng nhiều ỳ tốt thượng hạng; bán mớ và bán lẻ vô tuột xe máy hiệu Michelin.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gửi thư cho tôi (tôi sẵn lòng kỹ lưỡng gửi contre remboursement (nghĩa là đóng bạc tại nhà tôi mà lãnh đồ).

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant).

TRƯƠNG-VĂN-HANH cần khải.

CÁO BẠCH

Chúng tôi mới mở một tiệm tại đường d'Adran, môn bài số 110 (ngăn trước Tòa Tân-đảo, hiệu là Tân-phát Long, để sửa Đôn Tito-Landi và đôn Manchons, xe máy, tủ sắt, máy đánh chữ, máy lát và sửa đồng-hồ, vân vân. Lại cũng có bán: Manchons, Carbure và dầu Essence đủ thứ.

Những thợ và máy móc sắp đặt tại tiệm làm được các việc theo ý quý-ông giao cho chúng tôi.

Mỗi khi quý-quan có đám tiệc chi mà muốn chưng đèn trong nhà cho sáng, thì chúng tôi cũng lãnh làm được, miễn là cho chúng tôi hay trước.

Thơ và Mandat xin để như vầy:

NGUYỄN-VĂN-CHUỘC 110, Rue d'Adran Saigon

Thơ vạy mới phải

Mới nghe qua cái ĐỀ-mục cuốn thơ, ai cũng cho rằng lạ, chứng mua về mà đọc thì mới biết rằng hay, kỳ vạy anh em cũng nên mua một cuốn mà xem, thì mới biết vì sao mà đặt tên nó là thơ VẬY mới phải?

Giá mỗi cuốn là..... 0\$10

Tại Saigon mấy nhà sách đều có bán, tại quán Nông-cỏ-Mín-đàm Saigon và quán Đại-việt-tập-chí Long-xuyên cũng có bán.

CỦ' GIÁ VÀ CỦ' TRÀM

Kính cùng Lục-châu chừ quán-từ rỏ : Tại vựa tôi có trữ đủ thứ Caicông Tràm và Caicông giá, dài vắn nhỏ lớn đủ thứ đủ hạng, để dùng mà ấm nhen nhà, hay là đóng cửa cũng được, như Liệt-vị muốn mua bao nhiêu hoặc hạng nào thứ nào xin viết thơ cho tôi mà thương lượng giá cả trước cho xong, thì tôi sẽ cho ghe chở đến nhà cho Liệt-vị.

Nay kính
TRẦN-TẤN-TÀI
Marchand de bois à Rachgia.

NAM-HÔNG-PHÁT

KHÁCH-SANG

ở đường Boulevard Bonnard, số 106
ngang gara xe lửa Saigon-Govap
tại Chợ-mới Saigon

Bán rượu tây và sữa xe máy, đèn essence và đèn alcool.

Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát, giá rẻ.

Quý-quan, Quý-khách ở xa muốn mua bất cứ vật chi thì tôi mua giùm, miễn kỳ lưỡng gói tôi chỉ ở mấy ông.
Mở cửa mua-KT.

NAM-KỶ CHỈ CUỘC CÔNG-TY

Lò làm giấy Nam-kỷ hiệu là : Nam-kỷ chỉ cuộc công-ti, nay lập đã gần thành rồi; nên kể từ ngày nay đã khởi sự mua các thứ giấy lộn và giẻ rách. Lục-châu như ai có giấy lộn bất kỳ là giấy chi, hoặc giẻ rách như là giẻ vãi, giẻ lượ, thì công-ti đều mua hết.

Giá mua như vầy :

- 1- Giấy lộn mua 2\$00 mỗi 100 kilos.
- 2- Giẻ rách lộn lạo mua 3\$00 mỗi 100 kilos.
- 3- Giẻ rách trắng hết mua 4\$00 mỗi 100 kilos.

Trừ ra nỉ và giẻ đen thì không mua.

Như ai có các thứ giấy lộn và giẻ rách đã nói trên đây, xin hãy đem đến tiệm ngành của Công-ti tại Saigon, đường d'Adran, số 28 mà bán, thì sẽ có người Đại-lý mua cho.

PARUMERIE-COIFFEUR-CHAPELLERIE « Michel THO »

93, Rue Catinat - Saigon

Tiệm bán nón, dù, gậy cầm tay, dầu và xà-bông thơm, phân thoa mặt, vở, giấy lưng giá, ở đường Catinat số 93, ngay nhà in và bán sách của ông C. ANDRÉ ET FILS (Imprimerie Librairie Commercial) có phòng hút tóc sạch sẽ, giá rẻ.

Lãnh in các thứ sổ, sách, cần dùng trong Làng, Tổng, bán sách vở cho học trò, mực viết v.v. lãn thơ, truyện đủ thứ, sửa máy may may viết các hiệu.

Lục-châu quán-ti muốn mua món chi, tiệm tôi không có thì cũng sẵn lòng mua đùm cho có mà gửi chẳng uệ công.

Michel LÊ-VAN-THO.

ĐẦU ESSENCE HAY LẠM

Đầu Essence de Menthe của ông Lương-Y Vi-tê-sanh chế ra, khừ độc hay lắm. Bất kỳ nam phụ lão ấu, có đóm, có phong, hoặc cảm mạo phong sương, nóng lạnh, số mũi, nhưt đầu, đau bụng, hoặc bị kinh phong, thầy đều dùng được, trong uống ngoài thoa rất nên tuân hiệu.

Tại tiệm Nhí-Thiên-Đường Cholou có bán

GIÁ : { Mỗi ve..... 0\$25
Mười ve..... 2 40

CÓ MỘT MÌNH HANG DENIS FRÈRES làm Đại-lý, có trữ hộp quẹt hiệu này nội còi Đông-Đương mà thôi.

NÔNG-CỎ MÍN-ĐÀM

Quan Toàn Quyền

Albert Sarraut

BỊ THÍCH KHÁCH

Có tin Chánh-Phủ cho hay rằng hôm sớm mai chửa-nhứt nhằm ngày 15 Décembre 1918, quan Toàn-quyền ALBERT SARRAUT đi với các quan văn võ đến tại chợ phiên Hanoi mà dự cuộc lễ khai-thị. Ngài vào chợ đi được chừng vài ba chục thước, xảy có một người Lang-sa xô lại gần ngài, hình như muốn cầu xin việc chi vậy; téra thỉnh linh nó rút súng sáu ra bắn ngay quan Toàn-quyền.

Quan Toàn-quyền bị đạn té vào mình Quan Lục-quan Đê-dộc Leblois. Các quan đỡ ngài rồi phò vào nhà thương. Thiên-hạ đều chưng hửng và nổi giận, liền áp lại đánh đập đũa thích-khách ấy hồng muốn xé thầy trong lúc đó, rồi dặc thẳng vô khám.

Có hai quan Thấy-thuộc kinh-bịnh quan Toàn-quyền thì th y đạn trúng bắp và phả bên hữu đưng xương rớt chạy trượt lê trừ g phớt ngang hông nữa. Đạn múc ra được và quý-thể quan Toàn-quyền cũng chẳng chi đau đón cho lắm.

Đưa thích khách này tên là Desvignes vốn khi trước giúp việc hậu bổ tại Bắc-kỳ vì tánh nết không tốt nên quan trên không dùng nữa. Nó mới vừa lãnh 200 đồng về tiền cứu giúp của

quan Toàn-quyền đã dạy cho nó, mà nó còn làm điều tàn bạo như vậy thì thiệt là một đũa không có lương-tâm.

Hưởng chi quan Toàn-quyền SARRAUT là người danh cao vọng trọng, nhân nghĩa tổ trứ, thiệt rõ ràng là rường cột của Pháp-trào; nhân dân sĩ-thu toàn cõi Đông-Đương còn đương mong mỏi, nhứt gởi ân trách của ngài, mà đũa tiểu-nhân nó lại vì tư-lợi quên đều đại-nghĩa, thiệt cũng đáng đăm nó ra bầm xát cho rỏi mà còn chưa hết tội.

Nhưng cũng may nhờ *Kiêu-nhơn thiên tướng*, chớ nên đũa ngu nó chun hard đượ người hiền; ấy cũng là một đức hạnh được cho Đông-đương ta lắm đó.

Vậy nay Bôn-quán xin thay mặt cho dân Nam-Kỳ, cho chủ vị khản-quan và cho phần riêng tờ báo «Nông-Cỏ Mìn-Đàm» mà kính mắng cho ông Chứa-tê Đông-Đương, đã thoát khỏi đượ hôn dạn bất nghĩa của đũa bạo-tàn, và cầu chúc cho Ngài quý-thể huân hòa, cho mau lành bịnh.

Nông-Cỏ Mìn-Đàm.

Bôn quán cáo bạch.

Nhơn dịp lễ Sinh-nhứt (Noël) tờ Nông-Cỏ Mìn-Đàm xin kiêu lỗi cùng liệt-vị khản-quan cho nghĩ một kỳ, ngày thứ năm 26 Décembre không phát Báo. Tuần tới kê đó sẽ in tiếp.

N. C. M. Đ.
cản bạch

LY TÀI DU' LUẬN

NAM-TRUNG QUYỀN LỢI

(Tiếp theo)

Xin đồng-bang hãy miễn lỗi cho tôi, ấy là tại tôi nóng lòng quá, dẫn không được, nên sự nóng ấy nó mới nhien tới ngói viết mà về ra câu này đây. Chớ tôi cũng biết dân-tộc ta còn vụng về trong phần thương có công nghệ lắm, mà cuộc nhả máy là một cuộc quan hệ, rất lớn cho nên phải tính mà làm cho thành thì hay hơn là nói trước.

Tôi đã cắt nghĩa rõ ràng cách thế làm cho 5 tòa nhà máy của mình có lúa xây luôn luôn khỏi lo lập chành hoặc ra tiền trước. Còn sự cai quản cùng sự coi máy thì tôi cũng có nói rồi. Tôi tưởng những tiêu công vát lúa vát gạo chẳng cần chi phải nói đến, bởi vì công việc ấy chẳng khó; tuy xứ mình thiếu nhơn-công song đến khi dùng có lẽ kiếm cũng được. Vậy tôi chỉ xin nói coi gạo mình xay rồi làm sao mà bán cho ngoại-quốc. Trong cuộc mua lúa xay lúa và bán gạo tôi tỏ trước đây thì cái cốt huyền-diệu nó ở tại nơi *Nông-nghiệp Tương-tê* hội. Vậy ngày nào mà trong các tỉnh đều có *Nông-nghiệp Tương-tê* hội lập thành rồi thì đồng-bang cũng phải chiếu theo lời nghị của quan Toàn-quyền ngày 8 Novembre 1912 mà gom lại lập một *Nông-nghiệp Tương-tê Tổng-cuộc*, đường ấy thì lúa nội Nam-kỳ ta đều phải về tay Tổng-cuộc cả thầy. Trong Tổng-cuộc này mình chia ra một nhánh kêu là *Các-mê Thông-thương cuộc*, để chuyên lo bán gạo lúa của mình cho ngoại-quốc.

Đã biết xưa nay sự bán gạo lúa thì về tay mấy nhà đại-thương Langsa. Song nếu mình lập được *Các-mê Thông-thương cuộc* rồi thì mình hoặc chịu mới bán gạo cho mấy nhà ấy, hoặc chịu mới bán thẳng cho ngoại-quốc cũng được. Theo tôn-chỉ của hội *Nông-nghiệp Tương-tê* thì

khí lúa đem vào kho người kiểm-sự đã có lựa theo giông mà để riêng. Ấy vậy trước khi đem đến nhà máy thì phần sớ ngành của hội Nông-nghiệp Trương-tế có nói trước trong kho mình có giông lúa nào là bao nhiêu tấn. Hội lại lựa giống lúa tốt mà cấy nữa. Làm như thế có lẽ gạo của Nam-kỳ càng ngày càng tốt, các nước chắc đánh nhau mà mua, khỏi lo sự bán không được.

Xưa nay chủ nhà máy Khách-trú đều dùng máy nhà đại-thương tại Saigon làm trung-gian mà bán gạo. Các nước muốn mua gạo lúa bao nhiêu thì làm tờ với máy nhà đại-thương ấy rồi họ mới làm tờ lại với chủ nhà máy. Chủ nhà máy chịu bán gạo thì trong tờ giao kết phải chờ ra cho tới tàu mà cần. Đông-bang nghĩ đó mà coi, nhà máy của Khách-trú mua lúa chờ xa đường, bán gạo phải chờ một lớp nữa, tổn phí mỗi tạ tính còn tới hai ba cát bạc mà hãy còn lời thay. Nếu nhà máy của đông-bang lập tại Mỹ-tho, đường chở lúa thâu gần hết phần nữa, khỏi tốn phí lập chành, khỏi ra vốn trước cho tiệm lúa, còn bán gạo thì tàu cập tại cầu trước nhà máy mà chờ, khỏi tốn phí ghe chài lời gạo, đường ấy đâu

Khách-trú muốn cạnh tranh với mình cũng không thể mà bán gạo rẻ hơn mình được. Tuy luận thì phải luận như vậy, chứ đông-bang cũng rõ thấy nếu định được cuộc nhà máy như lời tôi đã bày tỏ trên đây, thì người có lúa, người xay lúa và người bán gạo đều giá với nhau một chùm, không hề rời nhau, đường ấy thì nhà máy của Khách-trú ắt không có lúa mà xay thì có gạo đầu mà dành bán được.

KẾT LUẬN

Thôi, tôi tưởng nói bao nhiêu đó đông-bang cũng đủ thấy chỗ bí yếu trong lời kinh-tế của nước nhà ta rồi. Tôi xin bổ thêm một bài là cuộc nhà máy yếu cần phải liên tiếp với hội Nông-nghiệp Trương-tế và cuộc Các-mé Thông-thương. Ba ấy phải gắn với nhau, phải nương nhờ nhau, ví như các máy trong một cái đồng-hồ vậy mới được. Nếu trong ba ấy mà có một cái nào khuyết điếm thì hai cái kia cũng không vận chuyển được. Vậy những đảng thức-giả muốn hưng

vượng cuộc lý-tài cho quê-hương, muốn điều đắc đồng-bang tân bộ, thì phải gia tâm nghiên cứu cho kỹ lưỡng, chứ hề việc lập nhà máy mà chưa thành, thì chưa khá nói đến việc cạnh tranh quyền-lợi.

HỒ-BIỀU-CHÁNH.

CHUNG.

Nồi mắng biết lấy chi cần

Cơ khờ thôi nhưng! Trong mấy tháng nay, vẫn đọc tờ báo Nữ-giới-Chung buổi cũng như mặt một bạn tri-âm đó vậy.

Xây đâu lại tiếp tờ báo mới của quán « Đền-nhà-Nam », đỡ xem bài Tựa-đầu, phi-lộ Tinh-thần Tôn-chỉ, ở trong có lắm điều hay, rất Ưng rất Cầm; vậy cũng là may! mất cái Chương mà lại được cái Đền, tục viết: « Bể lu thể hủ » Cả mắng thay! cho xứ Nam-kỳ ta, đương buổi hoàn hện thời đại, mà dặng nhờ nhiều ánh sáng như là: Nông-Cổ-Min-Đam, Nhật báo-tính, Lục-tỉnh tân-văn, Công-luận-báo, Nam-trung nhật-báo Quốc-dân điển-dàng, ấy cũng là một đám đuốc của nhà Nam ta, nay lại nổi thêm ngọn Đền-nhà-Nam nữa, giúp sự sáng soi, vậy mới thật là: « Vạn chúc diêm thông cù chi dạ » đó.

Từ đây chúng ta nương lấy Tinh-thần vô-dực của thầy Đại-pháp ta, dặng mà điều đắc nhau lên đường tân-thù, tưởng có lẽ một ngày kia rồi cũng, « Nhưt phi xung cực lạc chi thiên » chứ chẳng không.

Tôi hết lòng mừng cho Báo-quán Đền-nhà-Nam, ngửa trông qui-quán thù nhiệm, gọi chút đồng tình;

Tôi còn ao ước làm sao cho lục-châu khán-quan quân-tử, mỗi ông đều vui xem qui báo này, trước là vượt làm thời văn, sau nữa là giúp thêm tiến dẫu cho Đền-nhà-Nam cho dặng càng ngày càng tỏ rạng lên.

THI VINH HẠ ĐÈN-NHÀ-NAM TÂN BÁO

Tiếng chuông Nữ-giới đã yém liềm!
Đèn quán Nhà-Nam mới nổi thêm;
Đóm lửa văn-minh nhen bén ngọn.
Thếp dẫu thành-nhiệt thắm đầy tiêm,
Tò soi hình ảnh chung Nam, Bắc,
Khêu rạng công trình lối cũ, kiem,
Còn lắm ân-vi trong nẻo tối!!
Tâm quyền ai có cũng nên tiem.

NGUYỄN-THÀNH-PHƯƠNG
đồn hạ.

Tờ Châu-tri

Của quan Toàn-quyền mới gọi cho các quan Thủ-trưởng chánh trị, trong cõi Đông-Dương.

Những cách thế của Chánh-phủ thường dùng tự thuở nào đến giờ mà quang phòng các người bộ hành bốn-quốc thông hành trong các Thuộc-địa lớn lao của ta đây thì có nhiều bề rất sai lầm quá và theo ý kiến của tôi, hề ta càng lo mà làm cho tiện sự thông đồng cùng nhau của các xứ bởi khai đường mở nẻo cùng là tìm cách thông hành thêm và dục lòng dân sự nhờ lấy những đếu dễ mới ấy mà tân-hóa, thì phải sửa cách thế xưa đó lại hết.

Vì cái qui-tất cũ nắm gốc không đúng nên thường thường hay làm cho người tứ-tế nã lòng chẳng muốn bước chơn ra khỏi hạt mình ở, còn về sự tiem kiem những đứu gian tá thì cũng chẳng thấy chi là dễ hơn cho lắm. Cái qui-tất ấy, bởi cách sắp đặc lẽ lối, làm cho người đi đường bất bình nhiều nỗi.

Buộc người bốn-quốc muốn đi xứ này sang qua xứ kia phải xin giấy thông hành tạm cũng như mới đây trong xứ này thì có khác chi là luật lệ dân cự ngày xưa, theo luật-lệ ấy chẳng ai được thông hành mà không có phép quan trên. Thiet là nghịch với công-lý chung của ta làm đó công-lý ấy cho « sự đi sự về » cũng là một cái quyền tự-do của con người vậy, có chi mà phải xin phép tắc trước.

Vả lại những sự ngẫu trở của cái qui tắc cũ về sự thông hành của người Bốn-quốc thì không có đối với cái mục-dịch lập sự cạnh tranh ra đó. Ai lại không hiểu rằng vì dụ như trong xứ Nam-kỳ đây có khó chi cho những ai muốn trốn tránh sự tiem kiem của quan trên và trốn lẫn trọng đám đàng đàng mà mua lần giấy thuê thân thì nhà-nước nào lại biết đáu mà tiem bắt. Thử nhứt là trong lúc phát giấy thợ (livres d'ouvriers) thì cách gian giảo ấy dễ làm.

Còn những đứu gian là nó biết rằng sự kiem điem người bộ hành thì có nơi có chỗ, mà cũng chẳng bao nhiêu, hoặc tại bên tàu lớn hoặc tại các ga xe lửa trong thành-thị bất quá có lách mảy chốn đó thì khởi cực chứ có gì.

Chẳng những là mấy cách ấy, không hiệu nghiệm thì chớ, mà lại còn làm cực lòng cho phần nhiều người tứ-tế có việc phải đi đáu hay là muốn du lịch chơi. Cán phải đến tại tỉnh thành của hạt mình ở mà xin giấy, buộc mỗi lần tính đi phải xin làm chứng cho và nhiều giấy tờ khác, mất ngày giờ mà chờ ghi, các giấy ấy, thì là những đếu bắt tiện mà người bốn-quốc hay bộ hành đó, vì thường thường

phải tốn kém trong sự xin giấy tờ nói đó và đáu lối tưởng cũng chẳng cần phải nói lại làm chi.

Nhieu điều cần thận như vậy đã không thấy có ích chi cho lắm mà lại còn phần đoi cũng sự khai phát nghiêm cứu luôn các các nẻo Thông-dồng trong thuộc-địa, sự khai phát ấy lại làm cho tiện hề thông hà-qh của các bực dân trong sự lợi chung về đàng kinh tế và cũng về xã-hội. Tôi tưởng khi giữ lối cũ thì, đáu cho đờ bao nhiêu, cũng sai vì là ngăn trở hề vận động trong xứ, còn nhà-nước thì lo mà giúp sức dân sự tân hóa trong cuộc thương mại và công-nghệ làm sao được.

Điều-lệ mới đây bỏ hết các qui-tắc về việc giấy tờ thông hành khi trước và nắm gốc như sau đây: 1° Mỗi người dân trong Đông-dương có phép thông hành tự do trong Thuộc-địa mà có điều chi thì chịu lấy; 2° Nếu bốn phận chánh phủ phải kiem điem chươg cho đặng tuần phòng đứu gian ác thì bốn phận cũng phải bao gồm phương thế chi cho những người tứ-tế dễ làm cho biết mình khỏi đứu chi khó nhọc.

THUỐC ĐIỀU HIỆU SÚNG ĐỒNG

BAO XANH

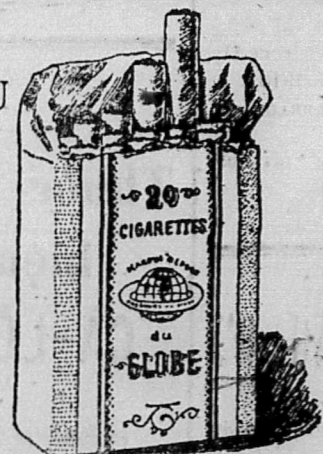
Mùi đã ngon mà giá lại rẻ

THUỐC ĐIỀU

HIỆU

CÀ-LỘP

(TRÁI ĐẤT)

Mùi nó thơm

tho diệu dàng

chẳng có thứ

nào bì kịp.

Có một mình hàng DENIS FRÈRES

có trữ mà thôi

Ấy vậy lời sắp đặt trong lời nghị này chỉ rõ bởi cách nào thế nào những người hôn-quốc được làm cho quan trên biết chắc mình mỗi khi có việc. Lại Chánh-phủ sẽ phân phát cho những người muốn thông hành một tấm giấy chứng chắc rõ ràng mình là ai. Ai muốn xin đều được cả, xin một lần để dùng được đời đời muốn đi đâu thì đi khỏi bị tra xét. Tấm giấy ấy lấy làm có ích hẳn; ngày của dân sự là mỗi người đều phải có dấu chỉ chứng chắc mình, vì dụ như trong sự lãnh mandat văn bản. Dân sự sẽ thấy liền đều ích lợi trong đó và tôi tưởng khi ai này cũng lấy làm bằng lòng cái thái độ ấy lắm.

Trong lời nghị mới lại có chỉ hết sức rõ ràng cách những người của nhà nước phải xét giấy ngoài đường làm sao. Vì có những kẻ phạm tội mới muốn dấu danh tánh mình, thì để thấy rằng cách sắp đặt mới đây lấy làm có ích cho những người vô tội, đáng kính đáng nhường, mà với cách sắp đặt cũ thì không được vậy.

Ấy phải cần mẫn kỹ lưỡng trong sự ban hành cái qui-tắc mới đó, rồi đây tôi sẽ gọi cho các ngài những lời cắt nghĩa rõ ràng.

Từ đây tôi xin các ngài lấy lòng sốt sắng mà cho dân sự hiểu cái lời nghị ngày 9 Novembre đó và phải chỉ rõ cá tính-thần quân đại và rất có ích trong đây.

Saigon, le 21 Novembre 1918
ký tên : SARRAUT.

Kỳ sau Bồn-quán sẽ ấn hành lời nghị mới ấy cho Khán-quan làm tài.

CHÁNH-PHỦ BANG O'N

Lời nghị của quan Toàn-quyền ngày 28 Novembre 1918 định bang hàm tước cho những người có công với Nhà-nước.

Điều thứ nhất. — Chức Huyện-hàm thì để mà thưởng cho những Thông-phán, Cai-tổng và các người có công giúp việc cho Nhà-nước trong Phan-ty và Niết-ty

trong Đông-Dương khi hưu-tri lên đến tội bực trong ty mình.

Chức Phủ-hàm thì để mà thưởng cho những Huyện nhưt hạng xưng đáng mà lúc hưu-tri chưa lên được chức Phủ.

Những chức ấy về phần quan Nguyễn-soái Nam-kỳ phong thưởng.

Điều thứ 2. — Quan Nguyễn-soái Nam-kỳ cũng được quyền phong thưởng chức Huyện-hàm cho những thầy-giáo đương giúp việc được 25 năm sắp lên trong sở giáo-huấn và làm việc phải cần cán quan trên hay biết.

Những thầy giáo thọ chức Huyện-hàm ngày sau cũng được thăng chức Phủ và Đốc-phủ-sứ-hàm.

Huyện-hàm được 5 năm thì được lên chức Phủ-hàm và Phủ-hàm lên chức Đốc-phủ-sứ-hàm cũng phải 5 năm.

Điều thứ 3. — Như có diệp phi thưởng và có quan Nguyễn-soái Nam-kỳ xin thì quan Toàn-quyền được phong thưởng chức Huyện-hàm cho những người Annam đầu không có giúp việc cho Nhà-nước cũng được.

Chức Phủ-hàm và Đốc-phủ-sứ-hàm cũng tặng cho Huyện và Phủ-hàm y như cách nói trên đây.

Tuy vậy mà những người được thưởng chức này thì phải :

Huyện-hàm phải đúng.... 40 tuổi.
Phủ-hàm. id..... 45 tuổi.
Đốc-phủ-sứ-hàm. id..... 50 tuổi.

Điều thứ 4. — Quan Nguyễn-soái Nam-kỳ lãnh thi hành lời nghị này.

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đứng bực nhứt trong cõi Đông Dương, mỗi tuần thay nhiều lớp lạ thường, đã hay lại thêm vui vẻ, hình Pathé-frères gọi lại.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon 25 năm công cang, thầy thầy đều rõ ràng công người, máy không rung hình chói tốt tươi xem tới nằng mà không mỏi mắt. Xin quý khách thừa khi hóng mát đến xem chơi tiêu khiển rất vui lòng, nhiều tích hay đẹp dạ quý ông. Sự mầu nhiệm xưa nay chưa từng thấy.

Thuốc hút
hiệu
CÀ-LÔP
(TRÁI ĐÀT)

Là một thứ người ta ưa dùng hơn và hay hỏi mua thường lắm

Có một mình hãng DENIS FRÈRES có trừ mà thôi.

Au-Châu chiến cuộc

Có tin rằng binh Liên-hiệp đã chiếm mấy thành của A-lơ-mãn y theo lời buộc trong tờ đình chiến: Langsa chiếm thành Mayence, Huê-kỳ thành Coblentz, Hồng-mao thành Cologne, Tí-ly-Thời thành Aix-la-Chapelle. Binh ta hãy còn kéo tới mà chiếm vật đất dọc theo mé tây sông Rhin. Binh ta cứ chậm chậm kéo tới hoài. Dân sự mấy xứ bị chiếm ấy chàng có làm đều chỉ nghịch mạn. A-lơ-mãn đố giao đố chiến thuyền y sẽ, song số xe lửa thì-giao chưa đủ. Mỗi ngày Chánh-phủ A-lơ-mãn đều chờ đồ đạc của quân lính dọ lại Pháp-quốc và Tí-quốc khi trước đem mà trả lại.

Pháp-quốc, Anh-quốc và Tí-quốc đương tính số tiền thiệt hại về cuộc giặc già đảng hạt Đức-quốc hồi thường.

Nghe rằng quân A-lơ-mãn hãm hiệp những binh lính ta bị chúng nó bắt khi trước. Các nước Liên-hiệp kêu nài thì Chánh-phủ Đức nhóm hội phái viên tra xét việc ấy và hứa sẽ làm tội nện những người hung bạo hà hiệp ấy. Một tướng soái Langsa là ông Dupont đã sang qua thành Berlin là kinh-đô Đức-quốc mà coi về việc chờ chuyên binh lính bị cầm tù khi trước đem về.

Ông Thomas Messaryk là Đại-Tổng-thống nước Tchêco-slovaque là nước mới tách Áo-quốc mà độc lập, đóng đô tại thành Prague, du thuyết bên Hồng-mao, nay đã sang qua Paris. Chánh-phủ Đại-Pháp tiếp rước rất trọng. Ông Vénizélos là Thừa-trưởng nước Hy-lạp đi với ông Politis là Ngoại-giao-bộ Thượng-thor tính cũng đến Paris mà hội nghị.

Tuần rồi đây Pháp-quốc Đại-Tổng-thống là ông Poincaré hiệp với các Đại-thần đi viếng mấy thành Metz, Strasbourg, Mulhouse, Colmar trong hai tỉnh Alsace và Lorraine mới thâu phục lại. Ngài tới đâu dân sự đều tiếp rước vui mừng và mỗi chỗ Ngài đều lấy lời tình nghĩa mà vỗ về dân chúng.

Hiện nay việc chánh của Đức-quốc coi ra thì hỗn độn lắm. Các nước chư hầu tính ngày 13 Janvier 1919 tới đây sẽ hội

nghị mà định lập hiến-pháp cho Đức-quốc. Tuy vậy mà phe dân đảng chưa yên lòng quyết làm náo động kinh-đô. Một phía thì địn ông Ebert làm Giám-quốc. Ông Ebert này từ khi Đức-hoàng đảo tầu thì cầm quyền chấp, chánh đờ vậy, chớ ý người chưa dứt.

Còn một đảng khác lại tính bảo ông Liel-knecht làm Giám-quốc, hai phe gbin nhau trong kinh-đô rồi truyền lệnh cho Đại-Tướng-soái Hindenburg phải bãi binh và bỏ tay thọ binh.

Trong kinh thì lộn xộn dường ấy, còn ngoài các quân cũng chẳng yên gì. Đông-cung nước Bayiere đã tràn qua nước Suisse (Thoại-sĩ) và tính nhóm bọn hảo-hoàng toán lo khôi phục đế-nghiệp cho Guillaume II. Chánh-phủ hay đảng bên chặn bắt bọn muốn phá nghịch ấy. Nghe nói Tướng-soái có danh là Mackensen cầm binh giúp bọn hảo hoàng, song đạo binh của Mackensen đóng tại Roumanie đã bị Pháp-quốc và Áo-quốc cầm và thâu khí giới hết rồi, nên cũng chẳng chi dũ sợ.

Dân sự trong mấy châu quận dọc theo sông Rhin thì sống lòng muốn độc lập, nên có nhóm nhau tại thành Cologne tính lập một Dân-quốc Cộng-hòa riêng theo sông Rhin.

Dân Bolshevik là quân đội mạnh phân quốc của Nga-la-tur coi thế càng ngày càng mạnh những đều hung bạo thêm hoài. Một đạo chiến thuyền của Hồng-mao đi ngã Bắc-hải mà qua Nga-quốc, nay đã tới địa phận Nga rồi. Dân Nga phải phục không chống, nên các nước Liên-hiệp còn cói chúng nó lắm. Mà nghĩ lại quân A-lơ-mãn nay đã qui phục rồi thì có lo chi là không trừ được bọn khôn ấy.

N. C. M. Đ

CHÂU PHÁCH SANH CỎ TĂNG

Thuốc Châu-phách-sanh cỏ-tăng này chuyên trị về ngoại-khoa; những ghê độc ở lối lâu ngày mà không lành phải dùng thuốc nước trừ độc của tiệm NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG mà rửa, rồi xức thuốc tăng này vào nơi mấy chỗ đau thì thấy hiệu nghiệm liền.

Gia mỗi vè là... 0\$20

Tại tiệm Nhi-Thiên-Đường có bán.

CHỈ HỒNG-MAO HIỆU BROOK

Nếu các cô các bà muốn cho được thứ chỉ tốt mà may cho chắc cho bền, thì phải lựa thứ chỉ HỒNG-mao hiệu BROOK này mà mua.

Những chỉ ông nào mà không có cái đầu con dê như kiểu này, đây thì đừng thêm mua, và phải coi chừng kẻ mà làm đó giả.

Có một thứ chỉ hiệu BROOK này là chỉ tốt thượng hạng mà thời, không có hiệu nào sánh kịp. Có một mình hãng LOUIS OGLIASTRO ETC có trừ mà thôi.

Giá lúa giá bạc

Lúa mồi tạ 68 kilos chở tới nhà máy từ 4\$10 tới 4\$15.
 Kho nhà nước 4f.42
 Hàng Đông-Dương..... 4.35
 Hongkong Shanghai..... 4.35
 Chartered Bank..... 4.35
 Banque Industrielle de Chine 4f.40

Cuộc hát chơi

Tại rạp hát Chánh-luân-bang đêm thứ bảy, 7 Décembre 1918.

MM. Michel Tho, Thơ-toán nhà in MM. C.Ardin et fils.
 Đinh, Thơ-toán hàng xăng
 Mau, Thay mặt cho nhà J. Việt
 Hàng, Thơ-toán nhà J. Labbé
 Bày cuộc này thay mặt cho mấy thầy làm việc hàng buôn mà giúp hội ái-quốc La Saïgonnais Patriotique.

Tiền bán giấy vở cửa.....	200	60
Tiền bán rượu.....	17	40
218 \$ 00		
Trả tiền mượn rạp hát		
Ghánh-luân-bang.....	130	00
Tiền thưởng bạn hát.....	10	00
Mua lồng đèn dùng 1 \$ 50		
Mua đèn cây.....	1	00
Tiền xe kéo mượn		
coolies sửa soạn treo		
đèn và chõ rượu đồ	3	45
In programmes p. J.		
Việt.....	7	00
Ấn giấy vở cửa p.		
imprimerie G. Ardin		
et fils.....	8	00
Mua rượu Bière.....	6	75
Mua rượu Limonade 0 30	28	00
28 00		
Dành cho La Saïgon-		
nais Patriotique.....	50	00
218 00		

Messieurs Dương, Lê, Lợi và Lang cũng có giúp trong việc này.

THE GIỚI TÂN VĂN

(A travers le monde)

TRUNG-QUỐC.

Các Công-sứ của Anh-quốc, Huế-kỳ, Pháp-quốc, Nhật-Bản và Y-dại-lợi hiệp nhau đến ra mắt Đại-Tổng-Thống Trung-quốc và trình một tờ khuyến Bắc Nam hoà thuận.

Lãnh-sự của các nước Liên-Hiệp ở tại Tỉnh-Thành Quảng-Đông cũng trao một tờ in như vậy cho Chánh-Phủ hương Nam và có tờ rằng làm như vậy là có ý giải hòa cho Trung-quốc chớ chẳng phải các nước công nhận Chánh-Phủ Quảng-Đông.

HÀ-LANG

Sứ-thần Hà-Lang tại Huế-Kỳ tờ rằng nước mình cần dùng tàu dạng chõ đồ ăn mà nuôi một triệu người A-lơ-Mãn trốn qua ở đó.

COGNAC O P

JULES ROBIN & Co

Rượu Cô-Nhát

HIỆU

RÔ-BANH

Có một mình hàng

LOUIS OGIASTRO ET Co

Có trữ mà thôi

THUỘC-ĐỊA HA-LANG

Kỳ Quốc-trái lần thứ tư này dân sự trong Thuộc-địa Hà-Lang cũng sẵn lòng vừa giúp nước Đại-Pháp. Số cho vay trong xứ này tính gần được 4 triệu quan tiền tây.

ĐÔNG-ĐỒ NHỎ HIỆU

"OMEGA"

Công làm rất kĩ-lưỡng,
 Chạy đúng hẳn hơi,
 Ấy là một thứ đồng-hồ rất quý; ai ai cũng ưa
 Cũng chuộng hơn hết.

Một mình hàng L. CAFFORT ở tại đường Calinal SAIGON CÓ BÁN MA THỜI

Ấy là một thứ rượu rất diệu, rất ngon, rất quý, nội cõi Đông-Dương này thiên hạ đều biết.

Muốn mua chớ có rượu ngon, thì phải nài cho được cái nhãn hiệu này mà thôi.

AVIS

Concours pour l'emploi d'élève télégraphiste

Un concours pour l'admission à l'emploi d'élève télégraphiste aura lieu le JEUDI 18 JANVIER 1919, à 7 heures du matin, à la Direction des Postes et des Télégraphes de la Cochinchine, à Saigon.

Les candidats doivent être âgés de 18 ans au moins et de 25 ans au plus. Les demandes d'admission au Concours seront adressées au Chef du Service des Postes et Télégraphes de la Cochinchine. La liste sera close le 10 JANVIER 1919.

- Les candidats devront joindre à leur demande :
- 1° Un extrait de leur acte de naissance en double expédition ;
  - 2° Un certificat de bonnes vie et mœurs ;
  - 3° Un extrait de leur casier judiciaire ;
  - 4° Deux photographies (de 5 à 6 centimètres de côté).

Aucun candidat ne sera admis à prendre part au concours s'il n'a fourni avant la date indiquée les pièces énumérées ci-dessus.

Les candidats élèves boursiers des établissements scolaires de la Colonie devront en outre joindre à leur demande une autorisation de prendre part aux épreuves délivrée par le Directeur de l'Établissement qu'ils fréquentent.

L'examen comprend 6 épreuves cotées de 0 à 20 : à chacune d'elles, il est attribué le coefficient ci-après :

Dictée et Rédaction.....	COEFFICIENT 5
Écriture et Conversation.....	.....
EN FRANÇAIS.....	ID 4
ARITHMÉTIQUE ET GÉOGRAPHIE.....	ID 3

La rédaction tient lieu d'écriture. Nul ne peut être déclaré admissible s'il n'obtient un minimum de 300 points.

Les candidats déclarés admissibles ne sont acceptés dans les cadres, en qualité d'élèves, qu'après un examen médical établissant leur aptitude physique à l'emploi qu'ils doivent remplir.

Les élèves télégraphistes sont appelés à effectuer un stage dans les localités que l'administration désigne ; ils doivent se tenir à la disposition de celle-ci à partir du jour où ils sont avisés de leur admission.

Pour renseignements complémentaires, s'adresser à la Direction des Postes, à Saigon.

Cuộc hát

CỦA NAM-KY CÔNG-BẢO-HỘI HÁT TẠI SAĐEC VÀ VINHLONG

Ngày 16 Novembre 1918 tàu Margot đã tới Sađec, tại đó quan Chủ-tỉnh cùng các quan và mấy ông thầy thầy đều sẵn lòng vừa giúp ; chẳng những là lo dọn dẹp rạp hát rõ ràng mà thôi, lại còn chia phần nhau, bán giấy, xé giấy và coi sóc trong ngoài giùm cho hội. Còn ông Giáo-Dương thì lại đem trọn bộ nhạc Lang-sa của Ngài đến giúp vui thêm cho vẻ vang cuộc hát.

Qua bữa sáu: 17 Novembre, chỉ qui ông qui thầy có dọn một tiệc tại nhà Công-sở Vinh-Phước mà đãi hội nhứt-báo rất hậu ; chủ khách ăn uống chuyện trò rất nên vui vẻ. Khi đãi rượu champagne, quan huyện Nga có đọc một bài chức mừng cho hội, kể đó ông Giáo-Dương cũng đọc một bài, cả hai đều từ ý thâm trầm, tỏ thanh thân ái ; lúc mỗi ông đọc vừa dứt lời cả tiệc đều vỗ tay khen rõ. Ông Hộ-vực Trưng cũng thay mặt cho hội đáp tạ một bài, ai này cũng đều khen ngợi.

Thật mừng rồi, cả tiệc đều đã huê đặc nhau xuống rạp coi hát. Kể qua 4 giờ khuya hội Nhứt-báo từ giả mấy ông mấy thầy xuống tàu lấy neo thả xuống Vinh-long.

HÁT TẠI VINHLONG

7 giờ sáng, ngày 18 Novembre tàu tới Vinhlong, trên cầu tàu có mấy ông mấy thầy trong hội khuyến-học hiệp với Hương-chức sở tại chực sẵn đón rước, kèn trống rình rang, xem ra tình rất hậu.

Nhưng mà hội nhứt-báo từ ngày khởi hát cho đến khi đi cũng lúc tỉnh, tới đâu cũng vậy, cũng cứ theo qui củ của hội tùy tiện mà làm ; chớ người ngoài hội không ai xen vào, mà bày biện sự chi khác nữa. Duy có hát tại Vinhlong đây thì khác ; vì tại đó có bà quý Phu-nhân của quan lớn Tươi, là một vị Phu-nhân rất có danh khắp trong sáu tỉnh ; lãnh bà lớn thuở nay hề muốn sao thì phải

được vậy liền, bằng mà ai, cái lịnh ở là là quá nặng.

Cho nên chiều bữa ấy lối 7 giờ rưỡi ; M. Kỳ-Quần đem lại một bộ tài-ất kèn và đàn và kèn và trống cộng hết là 24 người (1) sắp dàn ra một bên sân khấu đang có duyệt trước cho thiên hạ nghe mà chờ cho quan chủ tỉnh lại với ban hát sẽ ra tuồng.

Ái dè bộ đơn đương duyệt ngon lành ; kể nghe ông Đặng-thúc-Liêng vào nói rằng : có lịnh bà-lớn truyền xuống ; thì u đẹp bót đơn đi, để chừng hạ bốn cây mà thôi, thuở nay đờn gì mà đờn làm vậy ; còn bạn hát thì sấm tuồng ra đánh đầu tuồng lần đi, chớ chờ đợi lối chừng nào ?

Cơ khở ! gánh hát Phước-Xương ; mà hội Nhứt-báo muốn theo hát giúp, hội tự thì chỉ chung, hội muốn khiến bẻ nẹo thì phải làm theo bẻ này ; đờn, đàn, họ không kể hội nữa, cứ tuân theo bà-lớn mà thôi. (Vị đờn gánh hát này có bà con với bà-lớn). Nghe lịnh bà-lớn rồi, cứ việc giục trống ra đánh đầu tuồng, làm y như thói cũ.

8 giờ rưỡi mấy ông Chủ-hút ở dưới lầu mới lên, đờn có sấm sưa mà làm tuồng, thầy hát bội đã hát rồi thì chừng hững, chừng bỏi lại mới hay ; nhưng mà, cuộc đã lỡ rồi, nên cũng đành lòng hát sơ sạ đêm ấy cho rồi mà thôi.

Còn bộ đơn nhạc của M. Kỳ-Quần cộng 24 cây, bà-lớn dạy hát hết, để chừng 4, 5 cây thì đờn sao được, thì là đờn đờn còn hay hơn, cho nên hội Nhứt-báo bảo M. Quần đem hết về không còn một cây.

Và lại trong chương-trình thì định hát tại Vinh-long 2 đêm, mà hội hát có một đêm rồi đi, không thêm hát nữa là tại duyên cơ như vậy đó.

Sáng ra bữa sau lối 8, 9 giờ, bạn họ ăn chực xong xuôi, liền lấy neo chạy thẳng xuống Gò-công.

(1) Nguyên dàn nhạc này là của M. Trấn-quang-Quần, Ký-lưu Tòa án Vinhlong, đã biến cách cải lương mà chế ra theo kiểu mới nhiều cây đơn to lớn vô cùng, đờn theo bản Tây bản Nam gì cũng được hết ; thiệt cũng đáng khen cho M. Kỳ-Quần vẫn đã dày công.

này và chức cho gia quyền Ngải đình Khương sinh trường tho.

BUI-QUANG-THÔNG Giáo-lập cai trường Cai-lay.

PHÊ BÌNH

Cuộc lễ của quan Phủ Chủ-quận Cai-lay thiết lập ra đó là Ngải có ý tỏ cho Chánh-phủ biết rằng dân Nam-kỳ rất hết dạ nhiệt-thành cùng Mẫu-quốc, khắp hết 6 châu, đầu đầu cũng vậy, thầy đều một lòng cùng Mẫu-quốc; lo cũng đồng lo, vui cũng đồng vui. Đó là một cái Nghĩa-vụ của Ngải đã làm, chúng ta đáng kính. Nói như vậy mới là chánh luận.

Chữ nói như thầy Bui-quang-Thông rằng quan Phủ lập cuộc ấy có ý làm cho dân sự nghe thấy ngộ hầu các lương dân làm sự hiếu thảo, sự sùng thờ đạo. Thì tôi e cái ý kiến của Bui-tiên-sanh đây hoặc chưa đáng chăng?

Vì trong phép hóa đất cho thành tục thì có nhiều cách đáng tiền lắm, lựa phải nhọc nhằn hao tổn làm ra cuộc lễ cho kính thiên động địa như vậy mà hóa dân sao?

Nhưng cách hóa dân tuy nhiều, song chẳng có cách nào ít tốn mà lại may quan Chủ-quận được khỏe hơn hết cho bằng mỗi làng đều xin xuất công-nợ ra mà mua cho đủ các thứ Nhứt-báo quốc-ngũ, dựng đền trong làng mà truyền bá những đức công-ích cho dân, thì có lý nào mà quốc-dân ta không mau tiến hóa.

Tôi ước trông cho ngày nào mà các Ngải cũng hiệp theo ý-kiến của tôi đây, thì ngày ấy tôi cũng xin các Ngải chớ quên thành Nông-Cổ.

NGUYỄN-BÀ-NGHIÊM.

Rượu Cô-nhat VIEILLE EAU-DE-VIE DEJEAN là một thứ rượu rất có danh-tiếng hơn hẳn chực năm nay.

Tò lòng cảm tạ

Tôi non đau trăm trẻ gần hơn hai tháng uống thuốc cũng là năm bảy ông thầy Annam mà bịnh chẳng thuyên giảm chút nào. may nhờ chị em điếm chỉ ông thầy thuốc quý-danh là Trần-văn-Thời ở tại làng Hạch-Thông-xá (Gováp) tôi liền sai người đi rước về coi mạch và uống đầu chừng năm sáu than thì bịnh 10 phần giảm được ba bốn, uống luôn chừng vài chục than thì bịnh tôi đã dứt tuyền, lành mạnh như xưa Thiệt là một tay quốc-thủ đáng khen, đã vậy mà lại sẵn sóc thuốc men cho người bịnh kỳ-lưỡng lăm.

Thiệt tôi nhớ ơn của ông thầy này cứu tử hườn sanh, nên tôi xin đăng báo mà xưng tụng tài năng của người làm thuốc.

Madame Francois CHUNG

Khó chi mà nghỉ không ra

Đọc qui báo "Công-luân" số 185 ngày 6 Decembre 1918 thầy Đông-nghiệp có đăng một bài mà than rằng: Nghỉ không ra. Thiệt tôi lấy làm lạ, không hiểu chuyện chi mà nghỉ không ra. Ai ngờ đến khi xem rõ hết tự thì chỉ chung rồi mới hay rằng Đông-nghiệp nhắc việc của hội Công-báo xuống hát Vinblong, nhơn thấy quý Phu-nhân của quan lớn Đốc-phủ Tươi chuyên quyền, nên giận bỏ đi, không thêm hát nữa; vậy mà về Saigon hôm nay còn nghỉ chưa ra sao?

Ấy là tại Đông-nghiệp không xét cho kỹ chớ. Vậy chớ thuê nay Đông-nghiệp không nghe tiếng Bà-lớn Vinblong hay sao? và chẳng Bà-lớn là một người đờn bà siêu quần bạt tụy; chẳng những là việc trong nhà tế gia nội trợ khôn khéo giỏi dăng bật thiếp hơn người mà thời đầu: đầu cho đến việc chánh-trị, bà-lớn cũng là thông thạo nữa, thiệt rõ ràng là nữ-trung hảo-khiết đó. Bởi quan lớn thấy bà-lớn giỏi dăng như vậy cho

nhên mỗi mỗi việc gì bất cần lớn nhỏ quan-lớn cũng giao hết cho một tay bà-lớn, từ đó bà-lớn mới chuyên tác oai phước với dân, với làng, rồi lần lần lợi tông; đó là cái thói quen, cái sở trường của bà lớn thuở nay, chớ có chi lạ mà Đông-nghiệp lại gọi rằng Nữ-thượng-nam quyền. Nói vậy không e mang lỗi sao?

Còn Đông-nghiệp nói: Từ ngày hội nhứt-báo khởi sự bất khắp trong lục-tỉnh, tới đâu cũng vậy, từ quan chỉ dân ai ai cũng yêu chuộng kính ví; mà hội nhứt-báo cũng mến tình anh em, ước ao chớ chi mà có nhiều ngày giờ mỗi chỗ đều ở nán lại hát chơi 5, 7 đêm mới là phí đũa. Duy ở tỉnh Vinhlong, trong chương-trình định hát 2 đêm, mà hội mới hát có một đêm đã thôi chỉ phải bỏ mà đi; chớ nên Đông-nghiệp nghĩ không ra.

Ấy cũng là tại Đông-nghiệp không chịu lưu-tâm mà nghiên cứu cho kỹ chớ khó khiết gì! Đó là tại chúng ta đây sanh-bình không-ưa sùng bái vì sao NỮ-TINH, nên mới rui ro như vậy chớ gì; còn chúng ta đi hát gần hơn trở tháng khắp trong sáu tỉnh, đầu đầu cũng đều là Dương-thanh âm-suy. Chớ nên chúng ta nhớ vậy mới gặp nhiều thuận-cảnh.

Đến khi tới tại tỉnh Vinhlong, hoặc là nhằm lúc Nữ-tinh chánh thành; cho nên không trách gì là Âm-thanh dương suy. Phần thì chúng ta là bọn không hay sùng bái Nữ-tinh, nên hề gặp chỗ âm-thanh dương suy, thì tất nhiên phải khổ; chớ khó khiết gì mà nghỉ không ra.

NGUYỄN-QUÁN-SAT

EDEN-CINÉMA

Tuần này rạp hát bóng Eden-Cinéma hát nhiều lớp lạ, hát tình những tướng mới đã hay mà lại vui, thuở nay Nam-kỳ chưa hề có. Hát tướng mới nhiều lớp hay lắm. Liệt-vị hãy đến xem chơi cho tiêu khiển.

CUỘC XỔ SỐ CỦA HỘI Trương-Tê Nam-kỳ

Đời kinh cho ai nấy hay rằng cuộc xổ số thường lệ mỗi năm của hội Trương-Tê Nam-kỳ đã được phép quan Nguyễn-sỏi phê-cho hôm 4 Decembre 1918 rồi, nên hội định đến ngày 2 Mars 1919 tới đây sẽ xổ số.

Những giấy số đã khởi sự bán rồi; nơi mấy hàng buôn lớn tại Saigon và mấy hạt Tham-biên đều có bán.

Giá mỗi số là... 1\$00

- Những số sẽ trúng phần ra như vậy: Một số Đốc-đắc trúng... 5000, \$00 Một số thứ nhì trúng... 2000, 00 Hai số trúng... 1000, 00 Hai số trúng... 500, \$00 Năm số trúng... 250, 00 Tám số trúng... 100, 00 Mười lăm số trúng... 50, 00 Bốn chục số trúng... 25, 00

CÓ GIÁO DỤC

MỚI THÀNH NHƠN TỬ

(Tiếp theo)

Hiếu vi bá hành chi tiên.

Con người có giáo dục thì biết hiếu kính cha mẹ tự nhiên.

Mình sanh trên thế-giới phải có ngũ luân thì non đạo mới vẹn toàn. Cũng như đất có ngũ hành thì địa đạo mới quang minh.

Luật ngũ luân người cho sự hiếu là một mối đứng đầu trước hết. Chớ dạy đạo làm người thì cũng do theo nơi đó. Thánh non xưa còn gọi hiếu là thiên-kính (lời đạ Ciel) Địa nghĩa (justice à là terre), dân hạnh (ligne de conduite de la terre humaine).

Chúng ta là loài người sanh ra ở dưới thế gian này, phải hiếu kính cha mẹ ấy là nơi theo lẽ trời khiên dạy.

Bằng chẳng biết thảo cùng cha mẹ thì chẳng khác nào loài vật tầm vô trí chẳng đáng chung cộng vào số kẻ làm người trong nhân-xã-hội.

Chúng ta bây giờ hãy xét coi cái thân thể này bởi đâu mà có một, mình có tự nhiên hay là nhờ có cha mẹ sanh ra? Nếu như chúng ta biết rằng nhờ có cha mẹ sanh ra, thì cũng phải biết cha mẹ có cực nhọc với chúng ta là bao nhiêu và chúng ta đã có trả ơn lại cho cha mẹ đủ chăng?

Ta phải nhớ lại, khi cha mẹ mới sanh ta ra, hồi còn nằm trên bập về. Khi ta đói ai cho ta ăn khi ta khát ai cho ta uống khi ta trần truồng ai cho ta mặc, và khi ta đau ốm ai săn sóc cho ta?

Chúng ta phải rõ ràng mỗi giờ, mỗi khắc cha mẹ chúng ta đều chăm lo. gìn giữ chúng ta cho khỏi mọi điều bất-trắc, lẽ tai thường lòng nghe ta thờ. Con mắt thường ngó chừng ta chẳng ngơi. Đền khi ta vừa trong trộm, biết đi lên chửi thì cha mẹ theo vịnh ta từ từ bắt chặt, kéo ta phạt ngã phải lẽ. Chẳng những vậy mà thời khi ta ương yếu, cha mẹ cũng lo râu biết nói sao cho được, (Phụ mẫu ái tử chi tâm vô sở bất chi) ăn không no ngủ không thẳng giấc, mà chẳng hề than thở, một nói rằng. tại mình không cần thận, gìn giữ, nên con mới đau. Đó, ta nghĩ thử mà coi lòng cha mẹ thương con thiệt là không lường cho được. Nhiều khi cha mẹ cũng muốn đau thế cho con, mà ngặt không thể được. Hỡi ôi! ơn đức cha mẹ sánh bằng trời cao.

Chúng ta phải nghĩ lại từ khi cha mẹ sanh ta ra cho đến lớn, biết bao nhiêu sự cực nhọc, năm tháng, ngày giờ, cha mẹ hằng lo cho ta, tâm lực đã hao mòn.

Đến khi lớn, lo cho ăn học, chừng thành non lại lo cưới gả, ngõ dạy sanh sảng con cháu nối truyền, và lo cho có gia thất, sự nghiệp kinh dinh. Chúng ta nghĩ một đều là cái hội mới sanh ta ra, thì bình vốc ta trở trở, ta làm gì mà nuôi ta cho được no, và mặc cho được ấm, mọi đều bởi tay cha mẹ bão dưỡng

đến đời ta khôn lớn, làm lại được, có bạc tiền tờ lụa ta phải thanh đường cha mẹ cho phủ phê, thì mới nhắm đạo-ly. Được mà được còn, thì chúng ta phải hết lòng tận hiếu kéo không kịp ngày giờ. Nếu chừng chết rồi, dẫu có chùy vạ chi thế mô, cũng không bằng gả lợn mà đãi.

Lúc cha mẹ nuôi ta nào biết gạo củi rẽ mắt bao nhiêu, ta không rõ cha mẹ cực sướng đường nào. Nay chúng ta có nhà cửa tư riêng, quãng suốt một mình, mới hay củi quế, gạo châu và nuôi con cực nhọc, thì mới hiểu công ơn cha mẹ là lớn.

Ước như ta thấy con cái ta tỏ lòng hiếu, thì ta tức mình chẳng biết bao nhiêu. Nếu ta bắt hiếu cùng cha mẹ thì cha mẹ cũng giận vậy.

Việc báo hiếu, cùng cha mẹ chẳng phải là đều khó lắm, ta phải làm cho vừa lòng cha mẹ tùy sức cha mẹ giàu nghèo mà thiện thể thân tâm, muốn cho đẹp lòng cha mẹ phải làm đi gì? Việc bồng phận trong thì lo lần cửa nhà, ngoài thì phải siêng năng công chuyện, chẳng nên chơi bởi rượu chè, cờ bạc, nha phiến sắc dục. Còn việc buôn bán hay là làm thuê làm mướn chẳng khá xáo trá gian lận. Vả chẳng chúng ta đã có cha mẹ, trên cha mẹ nữa là ông bà, mọi việc phải hết lòng lo cho đẹp ý cha mẹ.

(Sau sẽ tiếp theo)

Tân-định, TRẦN-QUANG-TINH.

Trà này trị bệnh cảm hay làm, tiệm Nhi-Thiên-Đường có bán.

Tục điệu giải nghĩa

(Tiếp theo).

Thê gian đa sự khôn chừa, Rượu nồng, dẻ béo, gái vừa đương to.

Nghĩa là: Trong thê gian có ba cái khó chừa. 1 là rượu, 2 là dẻ béo, 3 là gái vừa đương to. Đã biết thì là vậy đó mà mình chừa được mới là quý cho chớ.

Sông bao nhiêu nước cũng vừa, Trai bao nhiêu vợ cũng chưa bằng lòng.

Nghĩa là: Sông có bao nhiêu nước cũng vừa hết, dẫu có trai kia dẫu chớ, có mấy vợ rồi đi nữa cũng chưa bằng lòng, còn muốn kiếm thêm nữa. Theo lẽ phải một vợ một chồng mới là phải cho dẫu có thể mà cưới được nhiều vợ đi nữa cũng chẳng nên, bởi đời bà có thói hay ghen tương, kẻ người nhiều vợ thì trong gia đạo chẳng hề được yên ổn bao giờ mà nếu gia đạo không được yên ổn, thì có thể nào mà làm ăn cho đặng. Bởi

vậy tục ngữ có câu: Một vợ thì nằm giường lèo, hai vợ thì...

Mạch lạc nó biết nói năng, Mây thấy thuốc đạo hàm răng chẳng còn.

Nghĩa là: Mạch lạc nó không biết nói năng gì, bởi có mây thấy thuốc coi mạch rồi muốn nói cách gì thì nói nó không cái lầy chí, chớ chí mạch mà biết nói thì thấy thuốc nói hàng nó coi nhiệt, nói hư nó cái thiệt. Thì nó và miệng thấy thuốc rớt răng hết. Lại có câu sách như vậy: "Mạch diệt năng ngôn, diện y như thổ sắc" nghĩa là: nếu mạch mà biết nói thì mặt thấy thuốc chai như đất. Câu này ý nói thấy thuốc không biết coi mạch nói láo bậy kiếm tiền mà thôi.

Ta về ta làm ao ta, Dấu trong dấu dục ao nhà đã quen

Nghĩa là: Nhà ta đã sảng có ao, dấu cho trong đục đi nữa cũng là của mình mình đã quen rồi, hơn tám ao trong mà của người thì không chi là quý.

Y nói vợ nhà xấu tốt chi cũng qui hơn.

TRƯƠNG-MINH-BIỆN

Anh em thầy chưa? Xưa Vô-Tông mà đánh cạp, thiệt không biết va nhờ uống giồng gì mà mạnh như vậy. Chớ nay mà tôi vật cạp cạp này nhờ một đày, thiệt tôi chỉ nhờ uống có một thứ thuốc. Kim-sắc bồ-hồn của Tiệm Nhị-Dương ở tại đường Canton, số 38. Chợ lớn mà thôi.

Nam-trung Nhứt-báo

Mỗi tuần xuất bản một kỳ.

Giá trọn năm... 5 \$ 00
Giá bán tháng... 3 \$ 00
Bán lẻ mỗi số... 0 \$ 10

Báo quán tại đường Catinat, số 157, Saigon

Advertisement for DENTIFRICES THUỐC ĐÁNH RĂNG BÉNÉDICTINS DE SOULAC LAM BA. Includes an image of a medicine bottle and descriptive text in Vietnamese.

Giấy LE NIL là giấy tinh-anh thượng hạng

TÚY KIỀU GIẢI NGHĨA

(Tiếp theo)

Giọt róng (1) canh đã diêm ba, Tiểu-thơ nhìn mặt dương đã cam lăm.

Lòng riêng tập tưng máng thắm, Vui nấy đã bỏ đau ngấm lâu nay (2).

Sanh càng gan héo ruột dầy, Nỗi lòng càng nghĩ càng cay đắng lòng.

Người vào chung gỏi loan-phòng, Nàng ra dựa bóng đèn chong canh dài.

Bây giờ mới rõ tâm hơi, Máu ghen, đầu có lạ đời nhà ghen!

Chước đầu rẻ túy chia uyên, (3) Ai ra đàng này, ai nhìn đặng ai?

Bây giờ một vực một trời, Hết lời khinh trọng, hết lời thị-phi.

Nhẹ như bực, nặng như chì, Gờ cho ra nợ, còn gì là duyên?

Lờ lờng chút phận thuyên-quyên, Biển sâu sóng cả có tuyến được vay!

Một mình âm ý đêm chầy, Diã dẩu vơi, nước mắt dầy năm canh.

Sớm khuya hấu hạ dài dinh, Tiểu-thơ chạm mặt dề tình hỏi tra.

Lựa lời nàng mới thừa qua, Phải khi mình lại xót xa nỗi mình.

NGHĨA XUÔI

Đây nói: giọt róng (đồng hồ) canh đã diêm ba rồi, Hoạn-thơ nhìn Thúc-sanh cùng Kiều dương đã cam tâm rồi; trong lòng riêng Hoạn-thơ đã mừng thắm tập tưng, nghĩ cuộc vui này thì đã bỏ sự đau ngấm lâu nay. Còn Thúc-sanh thì gan héo ruột dầy, càng nghĩ đến nỗi lòng, lại càng cay đắng lòng thêm nữa. Máng tiệp rồi, vợ chồng Thúc-sanh vào phòng loan chung gỏi, còn nàng Kiều thì ra ngoài dựa bóng đèn chong canh dài. Bây giờ đây Thúc-sanh và Kiều mới rõ tâm hơi cho, ôi thôi! Máu ghen ở đầu mà có lạ đời nhà ghen như thế! Chước đầu mà làm ra cho rẻ túy chia uyên, ai thì ra đàng này, có ai mà dám nhìn đặng ai? Bây giờ vì cũng như một vực một trời; thôi! hết lời khinh trọng mà cũng hết lời thị phi! khi sao nhẹ thì như bực, còn lúc nặng như chì, nếu ta gờ cho ra nợ, còn gì là duyên. Nay cái phận thuyên quyên đã lờ lờng rồi ở giữa biển sâu sóng lớn biết có tuyến được chăng? Nghĩ lui nghĩ tới có một mình, trong đêm chầy âm-ý, diã dẩu vơi chừng nào, thì nước mắt lại dầy thêm trong năm canh chùng này. Kiều giữ phận sớm khuya hấu hạ dài dinh, không hề đầu tra thêm nữa. Nàng Kiều mới lựa lời mà thừa qua, phải nhắm khi mình lại xót xa nỗi mình.

DIỄN TÍCH

(1) Giọt róng là: đồng hồ. Tiết phùng cung từ: Thủy trích đồng long dạ lậu trường. Nghĩa là: Giọt róng nước chầy đêm trường canh khuya. (2) Thanh-tâm-tài-nhơn-tập có nói: Nàng Hoạn-thơ vui lòng đẹp gĩa, nghĩ thắm một tiệc rượu trong đêm nay, thì đã tiêu sự hơn giận Thúc-sanh và Kiều bấy lâu nay. (3) Rẻ Túy chia uyên: Túy là: con chim sa-sã. Uyên là: Chim oan-ương, ít khi lia nhau. Người mượn mà tở vợ chồng: (đây mới vợ chồng phân rã).

Giọt róng (đồng hồ) đã trở canh, đã diêm ba.

Tiểu-thơ nhìn mặt Thúc-sanh cùng Kiều, dương đã cam tâm, cho nên lòng riêng Hoạn-thơ đã tập-tưng mừng thắm.

Trong một cuộc vui này, mà đã bỏ sự đau ngấm lâu nay, của Thúc-sanh thì gan héo ruột dầy.

Nỗi lòng càng nghĩ càng cay đắng thêm cay đắng cho lòng.

Đây nói măn tiệc Hoạn-thơ cùng Thúc-sanh vào loan phòng chung gỏi.

Còn nàng Kiều thì ra ngoài dựa bóng đèn chong canh dài.

Kiều bây giờ đây mới rõ tâm hơi rồi. Ôi thôi! máu ghen đầu có lạ đời nhà ghen như thế!

Chước đầu mà làm ra cho rẻ túy chia uyên.

Nên ai ra đàng này có ai nhìn đặng ai?

Bây giờ như một vực một trời rồi, đã hết lời khinh trọng rồi, mà cũng hết lời thị-phi nữa.

Sự nhẹ như bực, còn nặng như chì. Miếng gờ sao cho ra nợ, chớ còn trông gì duyên nợ nữa.

Đã lờ lờng cái phận thuyên quyên rồi. Như ở nơi biển sâu sóng cả biết có tuyến được vay!

Một mình Kiều trong đêm chầy âm ý. Trót năm canh những tuồng nước mắt dầy ngó diã dẩu cạng vơi.

Thức khuya dậy sớm, giữ việc hấu hạ dài dinh.

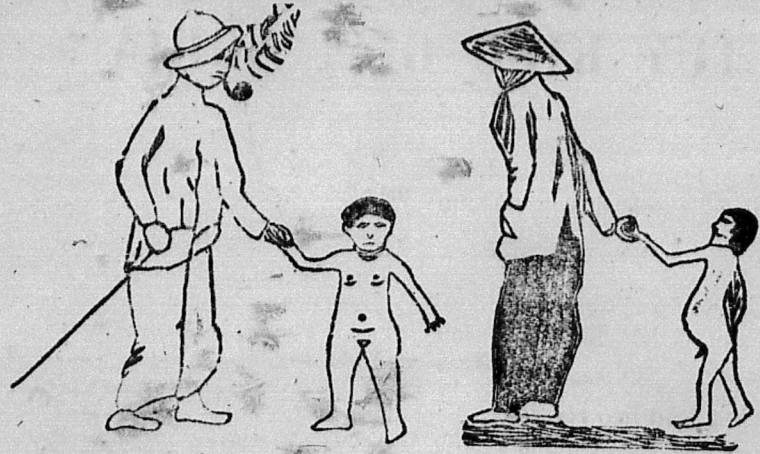
Tiểu-thơ chạm mặt Kiều, dề tình hỏi tra mọi nỗi.

Nàng Kiều mới lựa lời mà thừa qua. Phải khi nên mình lại xót xa nỗi mình nữa.

Rượu Sâm-banh hiệu
MARQUIS DE BERGEY
là rượu nứt hảo hạng

Thuốc Phát-lãnh-huân trị bệnh nóng
lạnh rất nên thần hiệu; tại tiệm **Nhi-**
thiên-đường ở Cholon có bán.

— Úa! chào anh, vậy chờ anh dắc cháu đi đâu vậy? Hứy mèn ôi!

Mà sao cái bụng nó bị h rình vậy anh?
Ồ! râu quạ anh ơi! Phả bụng bình rình mà nói gì, con mắt nó
trộm lơ, da bụng kéo gân xanh, đích thì xếp con, dung dung như... ôi
tai béo mới là hại cho chơi! Không biết nó đau cái gì lạ quá!

Ý! Thiệt anh lơ thì thôi! Nó bị Cam-tích của ông Nguyễn-lông-Thao
con tôi đây hỏi đó cũng vậy da, mà nhờ thuốc Cam-tích của **Nhi-thiên-**
Đường nó cũng có một hộp manh vo. Để hông! Bây giờ đây ước
sức... on cạp vat... ó gang không nổi nữa da anh à!!!

THỦ GIANG-HỒ

(Tích Giu-ly-Hue lưu lạc)
(VOYAGE DE GULLIVER)
(Tiếp theo)

Tôi thiệt chưa từng thấy dân xứ nào
trong cách ăn ở đời mà khờ khạo, quê
mà, dại-dốt như dân xứ này. Đã vậy
mà chúng nó luận biện lại dở lắm. Chúng
nó hay cãi lầy mà ít khi nào cãi nhảm lý.
Tuy chúng nó thường dùng cây viết mực,
cây viết chì và cây thước nhíp mà ngoài
trừ toán-pháp và âm-luật thì chúng nó
không hiểu chi cho lắm.

Chúng nó không hiểu nghĩa sự tương
tượng, sự sáng tạo là cái gì. Trong quốc-
văn của chúng nó không có những tiếng
ày. Trí thức của chúng nó thì gom vào
toán-pháp và âm-luật mà thôi.

Những người chuyên học thiên văn
lại hay lầy sao hạng mà đoán số. Có một
đều lầy lảm lạ, tôi không hiểu vì cơ nào
mà dân xứ này lại ưa bàn việc chánh trị
và ưa nghe đều tâu văn lảm. Họ ưa nói
việc nước mà hề nói ra thì cãi lầy rùm
trời!

Tôi nhớ lại bên Âu-châu ta mấy người
học toán thường cũng ưa bàn việc chánh
trị song tôi không hiểu bởi sao vậy vì
toán-pháp với chánh-sách có giống nhau
chút nào đâu.

Dân xứ này thường có tánh hay lo sợ
lắm, mà nhứt là sợ cho mấy vị tinh tú
trên trời hao mòn hư bề. Vì như họ sợ
trái đất lăn gần mặt trời quá e phải
bị mặt trời nuốt chửng. Họ sợ mặt trời
một ngày kia hết yên sáng mà rọi soi thế
gian nữa. Họ bàn rằng cái sao chổi mới
lặn đó còn một chút nữa thì nó đụng
nhằm trái đất; họ tính sao đó không biết
mà họ lại giám nói rằng trong 31 năm

nữa sẽ có một cái sao chổi kháo mượn
sự nóng của mặt trời bằng một ngàn lần
sự nóng của sắt nung đỏ vậy. Sao chổi
ấy hề đi gần trái đất thì trái đất phải chính
đỡ rồi tan ra tro hết. Dân xứ ấy còn lo
sợ một điều này mới kỳ hơn nữa: họ
nghĩ rằng mặt trời cứ rọi thế giới hoài
mà không ai chụm lửa, dương ấy e một
ngày kia tác lửa hết yên sáng nữa thì
trái đất phải tối tăm mù mịch đời đời.
Họ mẩn lo sợ như vậy mà ăn ngủ không
yên và không biết vui hưởng cuộc đời
chi hết. Như buổi sớm mai đi gặp nhau
thì trước hết lo hỏi thăm mặt trời coi
hỏi chiều hôm qua lặn thế nào và sớm
mai bữa nay mọc thế nào.

Tôi ở đây được một tháng thì tôi biết
tiếng của họ đã nhiều; lần lần tôi đối
đáp với Đức-vua được. Vua coi ý không
muốn biết lẽ-luật, lịch-sử chánh-trị, tôn
giáo cùng phong-tục các nước khác.
Thường hay hỏi tôi vậy chờ trong mấy

Tiệm Hiệp-Thành
TẠI MYTHO

Kính cùng chư quân-tử trong tỉnh My-
tho và các tỉnh lân cận được hay, nay tôi
mới lập ra một tiệm, lấy hiệu là « **Hiệp-**
Thành » tại chợ Mytho, để làm Đại-lý
cho hiệu Liên-Thành Chợ-lớn mà bán các
thứ nước mắm Phan-thiết thiệt ngon, và
tiệm tôi cũng đại-lý cho hai tiệm mộc
Lái-thieu của ông Nguyễn-lông-Thao
và ông Nguyễn-hiệp-Hòa mà bán đủ thứ
bàn, tủ, ghế, dăng, bưng cây danh mộc
như: gỗ, trắc và cẩm-lai vân vân. Nước
mắm đã ngon, mà ghé bán cũng khéo.
Lục-châu đến nghe tiếng đã lâu. Cúi xin
chư ông lấy lòng cố cạp, đến giúp bạn
đồng bang, thì tôi thâm cảm chẳng cùng.

Mytho, Hiệp-Thành
Chú-nhơn, TAY-VÂN-QUYÊN Cẩn khải!

Cáo Bạch

Kính trình quý-vị đặng rõ: Chúng
tôi mới lập một tiệm tại đường Catinat,
môn bài số 87, Saigon để sửa các thứ
máy như là: *đồng-hồ, xe máy, máy đánh*
chữ, máy may, máy hát, tủ sắt vân vân.
Có khắc các thứ con dấu đồng và *mũ*
thung đủ kiểu, chạm mỹ bia đá cẩm
thạch vân vân...

Bán sỉ và bán lẻ đồ sửa *tùng xe máy,*
essence, alcool à brûler và carbure, thứ
nhứt là các thứ manchons.

Quý-vị ở xa muốn mua hay là sửa
món gì xin viết thư cho chúng tôi thì
chúng tôi sẽ gửi lại lập tức và tính giá
thiệt rẻ. Xin Chư-tôn chiếu cố chúng
tôi hết lòng cảm ơn.

Au bonheur des Tonkinois.
L. TIEN-CHUC

87, Rue Catinat - Saigon.

Trại thợ mộc hiệu **Lượng-Long**
Nguyễn-lông-Thao
ở tại chợ **Lái-thieu**

Trại thợ mộc tôi sáng tạo đã hơn 5 năm ở
phía sau phố chợ đường xe hơi Saigon-Thuận-mot,
đồng sàng đủ bằng đủ dài mặt gỗ liêu từ 1m40
cho đến 2m20, bề ngang 0m80 cho đến 1m15;
bằng đủ cỡ kiểu tứ linh (long, lân, qui, phụng),
bằng lầu cửa cuốn 7, 8 trụ cho đến 12 trụ, và
bằng đủ mặt đá; bằng tròn một cột xây, chạm
chạm tam lan từ 1m35, có thờ 3 trụ 4 góc chạm
gỗ là tây, bằng ruyô (table d'apertuis), bằng
bách (table de menu), bằng viết (bureau) bằng
rõm (table de toilette) bằng nguyệt, để so trau
đá áo kiêu, th thờ chò, biển biển, thanh thơ kiêu
vẽ sơn thủy, chữ úc, chữ vàng, ghế ngồi mặt
tròn, mặt trái sao, mặt dĩa, và có đủ thứ để tiếp
những là chưng đèn, đài, hộp, khay, kỹ vang mộc,
vàng hai, vàng ba, vàng tư, biệt thủy đầu lâu
bằng cây danh mộc, chế theo kiểu kim thời trau
bằng, chắc chắn và bán giá rẻ.

Còn phía trước phố chợ có dọn thêm một
tiệm ngành có bán đủ thứ ruyô và đồ danh mộc
thứ cần thờ trong đền có đủ.

Kính xin chư-tôn quý-khách thừa ưếp
đưa xin ghé lại tiệm tôi nước nướ 16 làm chỗ
hoạ là đẹp khôn cũ chưang đẹp trong nhà
tôi sẵn lòng mau mau làm cho vãn ý quý ông.

NGUYỄN-LÔNG-THAO
Chú-trai khải cấn.

nước tôi biết đó cách họ học toán pháp ra
thế nào và khi tôi trả lời, ý vua coi cũng
ít muốn nghe.

Tôi mới xin phép vua đặng giao coi cho
biết phong cảnh cũ-lao ra thế nào. Thiệt
lấy làm may mắn quá, vua đã cho phép
rồi mà còn bảo quan trong triều dắt đường
cho tôi đi nữa, chỉ chỗ kia mới nọ, nào
vật lạ, nào đồ quý, coi thôi mãn nhãn.
Tôi có tánh tục mạch hay tìm tôi đặng
cho biết các việc cơ biểa đời đời trong
cũ-lao ra làm sao.

Cũ-lao ấy hình thiệt tròn, bề ngang
đặng gần bốn dặm. Ở trong cũ-lao có
một cái gò thủy tinh rất lớn, bề dày
chừng một trăm ba mươi mấy thước,
ở trên gò thì đủ các thứ loại kim lộn lạo
trong đất các.

Địa diện cũ-lao thì như lòng chảo, vậy
nên nước mưa, và nước sương rớt xuống
thì đều chảy vào trung tâm tất cả; mà
nơi ấy có bốn cái ao rất rộng lớn, mỗi

ở ở cách nhau chừng vài trăm bước.
Đến ngày trời nắng nên nước rút cạn bớt,
bởi vậy mây ao ấy không thể chi mà
trăng dặng.

Thế gian có mấy vị vương có nhiều
phép lạ lùng như đây, Đức-vua này có
phép đỡ hồng cũ-lao lên khỏi mây; nên
hễ ngài muốn cho mưa, hay là cho sương
gi xuống chừng nào cũng được.

Chín giữa cũ-lao có một cái hang miệng
lớn chừng năm chục thước bề ngang.

Trong hang ấy thì thường có mây ông
thiên-vân xuống ở dưới đặng làm công
việc, ở dưới hang có đủ đồ khí cụ theo
cuộc của mây ông dùng còn đèn thì thấp
một đôi chục cái, có thủy tinh bóng chói
sáng lòa khắp chỗ.

Ở cũ-lao đó chỉ có một vật rất quý rất
lạ. Thứ này tôi chưa thấy đá nam
châm đầu mà lớn quá vậy. Bề dài-lối
6 thước, còn bề dày chừng 3 thước, hình
vượng như cái thoi dẹt eưỡi, chín giữa

có một cây vi bằng ngọc thủy tinh xoắn
ngan qua, còn theo chung quanh thì ngọc
nhỏ dính theo rất nhiều, cục đá nam châm
đó nằm trên 8 cây trụ cũng bằng ngọc cao
đặng 6 thước.

Cho ai có sức mạnh cách nào đi nữa
cũng chẳng hề điều động cục đá ấy nổi.

Cục đá nam châm đó có hai mặt, một
mặt có tánh rút vô còn một mặt có tánh
xả ra; bởi vậy nên cũ-lao khi thì lên cao,
khi thì xuống thấp khi thì qua lại khi
thì tới lui. Hễ mặt rút dầy về phía cao
thì cũ-lao thượng lên trên cao, còn mặt
xả dầy (h) cũ-lao hạ xuống thấp. Song
hễ cách xa quá bốn dặm thì cục đá mặt
cái tánh rút vô xả ra.

(Sau sẽ tiếp theo)

N. C. M. Đ

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đồ phụ tùng đường Luro môn bãi 99 và 101.

(Bát-hộ) Saigon

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu qui khách đặng rỏ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là: Xe mui, xe hai bánh, xe kiền, xe kéo và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá-ti bên tây chờ lại, cao-su dẹt để thay trong bánh, kiền đèn tây, đồ bát kê xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây may rất khéo và chắc, có bán yên ô-ri, chuông đạp hai tiếng, bình để thắp đèn khí đá theo xe, sơn xe... và sửa xe.

Cúi xin qui khách có dịp đến Bát-hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần đồng môn chi đa thiếu mua giúp là: ngời, thì tôi rất cảm ơn hạ cò. Còn chư qui khách ở xa muốn gửi thơ hỏi thăm môn chi cũng giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Còn tôi cũng có gửi bán những là đèn xe, bánh cao-su giá-ti, đồ bát kê da tây nơi tiệm Thái-Bình trước nhà giấy xe lửa Mỹ Saigon, tiệm Lục-tinh-lâu số 84 đường d'Espagne.

TRẦN-VĂN-HIỆP cảm khái

GRAVURE

sur

MÉTAUX ET MARBRES

LÀM THIẾT KỸ CĂNG

GIÁ RẺ HƠN HẾT

Tiệm tôi đã lập ra mười năm nay khác đủ kiểu con dấu đồng và mù thung. Có chạm mộ bia đá cẩm thạch để mộ. Tôi có in đủ kiểu trong catalogue (mục lục) để cho qui-vị lựa kiểu mà dùng. Xin chư tôn chiều, cò tôi rất cảm ơn

Nay kính.

LỜI RAO

BỘN NHẠC LANGSA SAIGON

Ông SERSOT, là thầy đàn có danh tiếng có lập một bộ nhạc Langsa 25 người, đủ các thứ kèn, cho những người Annam học hơn sáu năm nay, đã tập rành rỏ đủ các thứ ầu theo cách thức người Langsa; (Marches sa, Redoublés, Polkas, Mazurkas, Valses, Ouvertures, Fantaisies, Airs Nationaux và Marches funébres) cũng như các bộ bên phương tây.

Đã hơn ba năm nay, bộ này có dự nhiệm đấm tiệc, lễ khánh-tân, rước các quan Langsa cũng chơi nhiều chỗ đó hội người Langsa, Annam, tại Bón-kèn đường Kinh-lập, các nhà bát Tây Saigon, và Lục-tinh đều nghe danh, lại các nhựt-báo Langsa cũng đều tởn khen.

Vậy trong Lục-châu, qui ông qui bà, như có diệp chi, hoặc nghinh hôn, tang chế, ăn lễ tân quan, nên viết thơ cho ông SERSOT, mà thương nghị; giá cả dành rành, tùy theo xa gần, ông sẽ tính giá nhẹ; trước là đến giúp cuộc vui theo kiem thời, và làm cho đẹp lòng qui ông qui bà chẳng nề tiền của mà xem thầy con nhà Annam càng ngày càng tân bộ.

Monsieur SERSOT,

Chef de l'Harmonie Indigène,

Nº 55, Rue Richaud

SAIGON

TRƯỜNG

NGUYỄN-XÍCH-HÔNG

Trường này rộng rãi sạch-sẻ, mây vị giáo-sư dạy dỗ cũng siêng năng kĩ-lưỡng, chỗ ăn chỗ nằm của học-trò cũng có người chăm nom săn sóc tử tế. Nhứt là đồ ăn của học-trò lại càng sạch-sẻ qui-trọng vô cùng.

Lục-châu chư quán-tử có con có cháu cũng nên đem đến đó mà cho nó học, chắc sao liệt-vị cũng được vui lòng, khỏi lo sợ nghỉ ngại đều chi cả.

Pháp-Việt khách lâu

(HOTEL DE FRANCE)

Phòng vi sạch-sẻ rộng rãi mát mẻ vô cùng, bởi bạn lạ, hồ đều có đó.

Lục-châu chư quán-tử có đi xin ghé lại nghỉ ngơi, chắc sao chư quán-tử cũng được vui lòng tại chi

大攝相 榮樓 廣

KEN-CHAN-LAU

TIỆM CHỤP HÌNH VÀ RỌI HÌNH NHỎ RA LỚN

Số nhà 236, đường Thủy-bình

CHOLON

Tiệm tôi nghiên-cứu cách chụp hình, cũng đã lâu năm, mới khai trương được ít tháng nay, có nhiều tay thợ lấy hình rất khéo thượng hạng. Và lại những vật liệu, như giấy, nước thuốc đều là đồ thượng phẩm mua của các cửa hàng có danh tiếng bên Thái-tây gửi lại.

Xin chư qui khách muốn lấy chơn dung tốt, làm của dầu tích để đời, mời dời gót ngọc đến tiệm tôi, có sẵn đủ y-phục, và đồ trang sức nam nữ, bày biện phong-quan. Lại có nhiều tâm cảnh vẽ, nước non, cây cỏ lâu dài rất lạ mắt. Nhà tiếp khách, chia riêng lên nam bên nữ, mà giá thiệt nhứt rỏ. Chư-vị vui lòng quang-cò búng tôi hết sức hoan-nghinh.

GIÁ TIỀN

Cách thức hình.....	9x12	13x18	18x24	21x30
Giấy citrate láng hai tấm dán trên giấy bói.....	1\$20	2\$00	4\$00	7\$00
Thêm mỗi tấm.....	0 25	0 50	0 75	1 25
Giấy gélatine bromure hai tấm dán trên giấy bói.....	1 50	2 60	5 00	8 50
Thêm mỗi tấm.....	0 40	0 80	1 25	2 00
Chuộc miếng kiền.....	0 20	0 30	0 50	0 75
Cho nước thuốc màu... ..	0 25	0 50	0 70	1 00

Như ai muốn kêu đi chụp chỗ nào xa hơn thì phải chịu tiền hành phí.

LÀM HÌNH NHỎ RA LỚN

Giấy gélatine bromure....	30x50:	8\$00
"	50x70:	15 00
"	70x100:	25 00
"	75x150:	50 00

CÁN KIẾP.— Phải trả trước phần nửa tiền đặc cợ.

GIÁ HÌNH CHỤP VỚI CARTES POSTALES
12 tấm..... 4\$00 || 6 tấm..... 2\$50
Tr-lý-nhơn LÊ-HUY-NAM phí lậ

露 叔 喃 輝 黎 人 理 司

Bijouterie Saigonnaise

TIỆM

Minh-thành-Hoà

BÁN ĐỒ NỮ TRANG

33, Rue Schroeder. — Saigon

Kính lời cho lục-châu chư qui-khách đặng rỏ: Nay tôi có mở một tiệm bán đồ nữ-trang theo kiểu kiem-thời, rất nên xinh đẹp, ở tại chợ Saigon đường Schroeder số 23. Khi trước tôi có lập tiệm bán đồ nữ-trang ở Chợ-lớn, đường Thủy-bình (Rue des Marins) số 184 tục danh là hàng chác-múi, nên tôi thường hiểu ý qui-bà qui-cò ưa dùng đồ nhẹ nhàn và huệ-mỹ.

Từ khi tôi mở 2 căn tiệm ấy đến nay cũng nhờ ơn qui-bà chiều cò cho người đông-bang nên việc tôi rất cảm ơn, ngày nay mà trong lục-châu tiếp búng, lập tiệm bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi lấy làm vui mừng cho các ông và cầu xin cho các ông cho mau thành tựu.

Nay kính

NGUYỄN-VĂN-LẠC dit BẦY-KHOÈ.

PNOM-PENH-BAZAR

TRƯƠNG-XUAN

BÁN SỈ

BÁN LẺ

Nước áo bình-tô, áo-ra-cờ, kiểu đẹp, No 902/8 — cỡ lớn 12-núc.....	0\$36
Nước áo bình-tô, áo-ra-cờ kiểu đẹp, No 902/6 — thứ nhỏ 12 núc.....	0 25
Nước áo sơ-mi (chemise) xuy vàng, mỗi bộ 5 núc — 12 bộ.....	2 40
Lược sừng gò tóc cúp — 12 cái.....	2 50
Đồng-bộ, tàu lạng, kiền để hình, hình có khuôn, chùng đèn, xe hơi, xe ngựa nhiều thứ, mỗi hộp 12 cái khác loại (đồ trẻ chơi) 0 90	
Cartes postales giẻc Âu-Á, bình xứ Cao-mên, Nam-sỹ một trăm.....	2\$50
— một ngàn.....	18 00
Khăn bàn lông dệt bông hoa hoè, 67x145, 12 cái.....	9\$00
Giấy viết thơ, mỗi hộp 50 tờ, 50 bao đôi có màu — « Toile Superfine » 12 hộp.....	9\$85
— « Cosette » 12 hộp.....	9 80
— « Idylle » 12 hộp.....	8 55
Bàn chải răng, 12 cái.....	1 30
Gởi contre remboursement. Ai mua từ 10\$00 trở lên phải gửi trước đặt cợc 1\$00, ngoại trừ mỗi hàng cũ.	

Le Directeur-Gérant:

L. B. H. H.

25-26 Quai Piquet, Phn

ĐÀO-MỸ-THANH

d'Espagne, số 33, Saigon

TIỆM KHẮC CON DẤU

BANG ĐỒNG VÀ CAO-SU

CHẠM BĂNG ĐỒNG,

BẢNG ĐÁ CẨM THẠCH

Kính cùng chư qui-vị đặng trưng; tôi có lập tiệm khắc con dấu đồng, chạp băng đồng, băng đá cẩm thạch, và các thứ con dấu có ngày tháng, có số, dấu chữ nổi (Timbre sec), tôi cũng làm được con dấu Xi-kêu. Như chư qui-vị muốn dùng thứ nào thì tôi làm được theo ý muốn và giá rỏ, như chư qui-vị muốn dùng catalogue, xin viết thư cho tôi, tôi vui lòng gửi den.

CÁO BẠCH

Kính trình qui-vị đặng rỏ: Chúng tôi mới lập một tiệm tại đường Catinat, môn bãi số 87, Saigon để sửa các thứ máy: Như là: đồng-hó, xe may, may danh chữ, máy may, máy cắt, tủ sát, ván, ván..... Có khẩu các thứ con dấu đồng và mù thung đủ kiểu, chạp mộ đá cẩm thạch, ván ván....

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy, essence, alcool à brûler và carbure, thứ nhứt là các thứ manchons.

Qui-vị ở xa muốn mua hay là sửa món gì xin viết thư cợ chúng tôi thì chúng tôi sẽ gửi lại lập tức và tính giá thiệt rỏ (gửi cách lãnh môn giao-nhận, Centre Remboursement) qui-vị muốn mua món gì ở Saigon hay là hỏi thăm việc chi thì chúng tôi cũng sẵn lòng lo giúp. Xin Chư-tôn cừu cò chúng tôi nơi lòng cảm ơn

Au bonheur des Tonkinois

LE-TIÊN-CHỨC

87, Rue Catinat - Saigon

東 大 - DONG 大

49-51, Rue Duperré, 49-51

SAIGON

Chụp hình đủ kiểu, tốt lắm!

Trông-răng và bịch răng

GIÁ RẺ LẮM!!

TRẠI THỢ MỘC MICHEL
Nguyễn-hiệp-Hòa
Tại chợ Lái-Thiêu

Tại trại tôi có đóng sẵn các món là :
Bàn ăn mặc-dá dài, có cần 2 kiêu. — Bàn
ăn mặc-dá tròn có kẻ thành. — Bàn
ăn mặc-gỗ liền 4 kiêu. — Bàn tròn 4
trụ mặc-dá. — Bàn tròn 4 trụ mặc-chiếc. — Bàn
xây cốt mặc-liền. — Bàn lau 12 trụ. — Bàn
khách (salon). — Bàn rượu (apéritif) 3
kiêu. — Váng một chơn tiện, văng gỗ
hai, và văng ba. *Tủ thờ*, cần 3 kiêu; *Tủ áo*,
Tủ rượu (buffet); giá nón dù (Porte
parapluie et chapeau), Trụ kiền (colonne)
ghế lãn-kết (Banquette), *ghế ngồi* 5 kiêu,
ghế *Đàng nguyệt*, *bàn viết* 3 kiêu, văng
một bàn đá trắng có chơn tiện.
Làm theo kiểu kiêu thờ, bằng cây
trắc, cầm lai, gỗ toàn là cây danh mộc,
thợ làm khéo léo tinh xảo, không giả dối.
Xin quý ông có muốn dùng các món
đồ chùng dọn trong nhà, thì xin gửi tin,
hay là thân hành đến tại tiệm tôi, tại
chợ Lái-Thiêu đường ra công-xi heo
(Abattoir), hoặc mua hay là đặc, thì tôi
sẵn lòng làm mau và vừa theo ý quý-vị.

Chủ trại mộc.
cán khái

LỜI RAO

Kính cũng tôn bằng quan khách được
hay : Nhà n.ũ hiệu ĐƯƠNG-HUỆ-VINH-
PHÁT, ở đường AMIRAL COURBET, môn
bài 53 Saigon, phòng vệ sạch sẽ tinh anh,
đã rộng rãi mà mẽ, mà giá tiền rẻ hơn,
lại gần gare hành Saigon. rất tiện bề
cho quan khách tới lui, xin ông lòng
thi ăn một chuyến thì sẽ rõ trong tiệm
chúng tôi là hiển kính si là thế nào.

ANTOINE BÀU, đồn kính.
N° 53, Amiral Courbet.

NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG

PHARMACIE ASIATIQUE
38, Rue de Canton. — Cholon
Tiệm chính ở tại Quảng-đông, đng Lương-y Vi-Tê-Sanh chế ra

SRU - ĐỘC - LINH - DƯỢC
(THUỐC TRỊ BỆNH TIÊM-LA)

Bệnh Hoa-liều là một mũi giặc lớn trong đời văn-minh thế-giới, hễ mang lấy
nó, ăn chẳng-biết ngon, ngủ không yên giấc, ấy là một giống bệnh rất thâm, rất độc,
cho nhân-quần xã-hội. Bởi vậy cho nên từ xưa đến nay những anh-hùng hào-kiệt,
có nhiều người vì nó mà phải bỏ mình cùng tuyệt giống, hoặc di truyền lại cho vợ
con, ấy cũng đều tại dùng lầm phương thuốc.
Chớ như tiệm tôi đây, từ ra làm thuốc đến nay, vẫn trị các bệnh Hoa-liều cũng
đã nhiều, gần khắp trong thế-giới, cho nên mới thấy dựng nhiều cái mới lạ mà
nghiệm ra, vì có nhiều thấy trị bệnh Hoa-liều hay dùng những vị Bả-đậu-sương
mà xử cho mau, hoặc dùng vị Thủy-ngân mà đã g xuống, như vậy thì chẳng những
là hại thân mà lại không còn sanh con nữa đáng, ấy phải tuyệt giống tuyệt nòi, cái
sự hại ấy rất to. Và chẳng lẽ cái độc mà nó vào mình, thì nó cứ vào theo mấy nơi
mạch máu, chớ không phải là ở ngoài một chỗ, nếu xử như vậy mà xử ra mấy nơi
mạch máu trong thân thân đặng sao? Bất quá là rúc cái nhiệt độc nó đương hành
mà cho xử ra, hoặc cho nó hạ xuống, đặng mà làm cho bệnh giảm xấp thời đó mà thôi,
chớ nói làm cho độc ấy hay là mạnh trong mình một hai tháng thì là làm to làm đó.
Bởi tôi xét rõ các cơ ấy, nên phải tìm các phương hay và hiệp với các ông
Lương-dạng, nghiệm cứu các chứng bệnh ấy mà chế thử thuốc này ra đây, để mà
cứu người và giúp đời, và lại tánh thuốc cũng là hòa-bình, không nóng không xử
lạnh, bệnh nặng thì mỗi ngày xử hai lần, còn bệnh nhẹ thì mỗi ngày xử một lần, không
đau bụng, cũng như thể người mạnh lại dấn vào các nơi mạch máu mà đuổi các
cơ ứng độc, hoặc theo mồ hôi, hoặc theo đường tiêu-tiền, hay là nơi thở mà ra.
Đầu cho người không phải bệnh Hoa-liều mà uống nó, thì nó cũng làm cho huyết dịch
sạch sẽ, ăn được nhiều, ngủ yên giấc và sức điện-mạc sáng láng, tinh-thần khoẻ khoắn.

Chớ trị các chứng bệnh Hoa-liều kể ra sau này :

Phong thấp đau xương,	Bán thân bất toại.
Tim-la là-lối,	Dương-mai mọc mọc,
Đau bệnh bột-xoài,	Ung thư nhọt ghẻ,
Huyết kho huyết độc,	Lát voi lát đóng tiền,
Ghẻ độc lây lỵ,	Vô danh thủng độc,
Hạch nơi chỗ độc,	Các chứng độc ngoài da.

Như ai có bị mấy chứng bệnh này thì xin đừng có tiết tiết, hãy mua mà uống, vì
thuốc này trừ hết mọi bệnh còn lại đi tái lại nữa.

Cách dùng : Mỗi bữa sớm mai uống thuốc nước một muỗng, và tối trước khi
ngủ một muỗng. Còn thuốc hườn, uống mỗi lần ba hườn sau khi ăn cơm trưa và tối,
phải làm mỗi ngày một lần và phải cứ ăn chua, đồ sống sẽ.

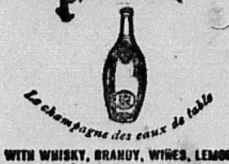
Mỗi hộp thuốc nước và thuốc hườn, giá là.....0\$ 00

VUA LỚN TRỪ ĐỒ VẬT THỰC
NHỮNG NGƯỜI KẾ NGHIỆP HANG MOITTE VÀ CÔNG-TY
H. BLANC và HAUFFE
Đường Catinat, SAIGON

Rượu nho đỏ và trắng (thắng và ra ve)

MAU DE TABLE NATURELLE

Perrier

WITH WHISKY, BRANDY, WINES, LEMON

Nước PERRIER

Như Soda, mua nguyên thùng
và ve, ve lớn, ve phân nửa và
ve góc tư.

Sữa hiệu CON GẤU

Sữa tươi tốt như mới nặn ra

SỮA ĐẶC NGỌT CONDENSE

Sữa đặc không đường condensed

(Sữa sữa béo lớn)

Sữa bò hiệu CON GẤU tại hành Suisse làm ra

Giấy hút thuốc hiệu CHAUVE-SOURIS

Máy viết chữ hiệu UNDERWOOD, viết rõ ràng lắm.

THO

Thiện ác hữu báo

Thơ này đặt theo điện lực-bác, văn câu
xúi miệng dễ đọc dễ ngâm, sự tích
cũng hay, báo ứng rất nhiệm mầu, đặng
để mà làm gương cho hậu thế. Liệu-vị
cũng nên mua để cho em trẻ nhỏ ngâm nga
mà chơi, tưởng cũng là hữu ích.

Giá mỗi cuốn là.....0\$10

Tại nhà in l'Union của Ông Nguyễn-văn-
Cáo, số 157, đường Catinat số bán.

LỜI RAO

Kính cáo cùng chư quý ông và quý thầ
đặng hay.

Tôi là Nguyễn-văn-Mit chủ tiệm bán nón
tại đường d'Adran môn bài số 110, Kể
từ ngày 1er d'Avril 1918, thì tôi dời tiệm
qua đường d'Ormay môn bài số 49.—
Xin quý ông và quý thầy nhầm lúc nhân
du, xin ghé tiệm tôi xem chơi, thì tôi
sẵn lòng tiếp rước.

Nguyễn-văn-Mit

49, rue d'Ormay, 49 — SAIGON

DẦU XỐ

Cửa nhà thuốc

NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG
38, Rue de Canton, à Cholon

Thử dầu xố này của bôn-đương hể
lông nghiệm cứu mà chế ra, rất nên thuận
lương sạch sẽ, những người nóng này
trong mình, hoặc ban trái độc địa, hoặc
nóng cảm nhứt đầu, hôi miệng, ăn
không đặng tiêu, đường đại tiện huất bôn

Hễ dùng thử dầu này mà xố thì thấy
hiệu nghiệm luôn:

Cách dùng :

Sớm mai để bụng đói, trộn nó với
nước cà-phe mà uống;

Người lớn mỗi lần uống 1 ve.

Con nít { 2, 3 tuổi mỗi lần uống 1 muỗng canh
6, 7 tuổi mỗi lần uống 2 muỗng canh.

Giá mỗi ve..... 0\$ 20

Thuốc bột để chà răng

Cửa nhà thuốc

NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG
38, Rue de Canton, à Cholon

Phàm người ở đời, răng là một vật rất
quý rất cần dùng hơn hết, nếu chẳng biết
lưu ý mà giữ gìn, thường thấy có nhiều
người chưa bao lâu tuổi mà răng đã rụng
hết, cho nên phải có thứ phân để chà
răng là đồ rất cầnkíp.

Bởi nghĩ vậy, cho nên bôn đường chẳng
nệ nhọc nhằn, gia tâm nghiệm cứu mà chế
luyện ra một thứ phân tốt, đã làm cho
thơm miệng mà giết được sâu. Nếu dùng
nó mà súc miệng chà răng cho thường
mỗi ngày, thì răng đã sạch mà lại bền
chắc lâu dài, khỏi lo đau nhứt chi cả.

Mỗi hộp giá là..... 0\$ 30

NHI-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38 — Cholon

TÉLÉPHONE N° 663

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiệu như sau này:

1. —	Kiểm-sắc-bổ-hườn (Trị bệnh đờn ông suy nhược)	Mỗi ve giá	2\$ 00
2. —	Phụ-khoa Kim-phụng-hườn (Đờn bà huyết hư khí suy)	Mỗi hộp 2 hườn giá.	1 00
3. —	Hóa-dâm chi-khái (Trị bệnh ho)	Mỗi gói giá	0 15
4. —	Nhi khoa căng-cơ-táng (Trị bệnh con nít)	Mỗi gói giá	0 25
5. —	Thần hiệu phát-lạnh-lá-g (Trị chứng nóng lạnh)	Mỗi gói giá.	0 16
6. —	Bánh cam-tích (Trị bệnh cam tích)	Mỗi gói 10 bánh giá.	0 10
7. —	Sưu-độc-linh-dược (Trị bệnh hơi liểu)	Mỗ ve thuốc nước và thuốc hườn giá	3 00
8. —	Thần hiệu nhân-dược-thủy (Trị bệnh con mắt)	Mỗ ve giá.	1 00
9. —	Thanh-tạng-hườn (Thuốc ad)	Mỗ ve giá	0 40
10. —	Phong thấp cao dược (Thuốc dân trị các chứng bệnh phong thấp)	Mỗ miến giá.	0 20
11. —	Sanh-phát-bá-thảo-giu (Thuốc nước xức cho nước lóc)	Mỗ ve giá	0 30
12. —	Bạch-trung-cao (Trị các chứng bệnh đau lâu)	Mỗ ve giá	0 60
13. —	Bạt độc dược cao, (Trị bệnh ống-thứ u-nhọt, chốc)	Mỗ ve giá	0 30
14. —	Trần-châu phân (Trị bệnh phong hỏa phỏng nước sôi)	Mỗ gói giá	0 35
15. —	Tê sanh dược thủy (Trị các chứng bệnh cảm mạo, chới nước và thời-khí)	Mỗ hộp giá.	0 10
16. —	Bạch thọ giu (Đầu bạc hà)	Ve nhỏ giá 0 \$ 25, ve lớn.	0 40
17. —	Tiêng dược cao (Trị bệnh lết)	Mỗ thỏ giá	0 20
18. —	Châu phách sanh cơ táng (Trị các thứ ghê độc)	Mỗ ve giá.	0 20
19. —	Ngoại khoa trừ độc thủy (Thuốc nước để rửa các thứ ghê độc)	Mỗ ve giá.	0 20
20. —	Nha thông dược thủy (Trị bệnh đau răng)	Mỗ ve giá.	0 20
21. —	Vạn ứng như phát trà (Trị bệnh óm)	Mỗ gói giá.	0 08
22. —	Vĩ-tê-sanh trật da hườn, (Hoặc lá cây, hoặc đánh đập)	Mỗ hộp giá.	0 50
23. —	Dầu Essence de Menthe hiệu Nhi-thiên-Đường.	Mỗ ve giá.	0 28
24. —	Vạn ứng phát đen (Trị bệnh như: đau đau bụng tức ngực)	Mỗ gói giá.	0 10
25. —	Dầu dầu khau (Nhiệt dầu nóng lạnh số muối)	Mỗ ve giá.	0 10
26. —	Bông gòn thuốc (Bé bó rịt ghê)	Mỗ gói là.	0 20
27. —	Mộng-tiên-trà (Trà lá 4-phần)	Giá mỗi gói là.	1 50

Bổn-đường hằng năm giữ một lòng cứu thế tế nhân, cho nên chẳng nài hao tốn bạc ngàn mà in ra mấy muôn cuốn Dược tánh phục pháp (chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kĩ lưỡng) để dành mà cho thân-chủ; nếu vị nào có gởi thư xin, thì Bổn-đường lập tức gởi liền chẳng hề sai sót.

Saigon, Imp. Commerciale C. ARDIN ET FILS.

Tirage: 4.000 exemplaires.

Le Directeur-Gérant NGUYỄN-CHÁNH-SÁT

Ng. Ch. Sat